

ספק איסור

עד כאן עסקנו בדיני תערובות איסור ופיתר - כשדבר שפאו איסור בהחלט נתערב בפיתר - והפכה באם
לקבוצה את דין התערובות. בסוף פלכות תערובות בשו"ע אנו מוצאים סוגיא שנהגה לראשונה - שצומדת בפנינו
חתיכה אחת ולאו ידוע אם היא של איסור או של פיתר.

ופנה, פכדל הנפול בש"ס ופוסקים פוא שפיקא דאורייתא לחומרא ובדרבנן לקולא. מקורו של פכדל
והדרותיו תלויים בשיטות הראשונות בכמה סוגיות.

1 משנה קידושין ס"ז ע"א, עשרה יוחסין... ואוסופי' ורש"י, ואילו פס שתוקי... ולאו אנוי'
שתוקי ואוסופי פס ספק מנזרים ואוסורים דפשיא לכשרות.

2 פס ב"מ ע"ג ע"א, אמר רבא דבר תורה... טעמא, ופתורה אמרה... ביוחסין'
מדאורייתא ודאי מנזר איסור בודאי כשרה אבדל הפסיקות מותרים להתחתן עם פכדל. אלמא שק"ז ע"א
מצדד ביוחסין ואסרו את הפסיקות. מקורו של דין זה - הפסיקות מותרים מפ"ת - פוא מנמלת, קפ"ד ומנמלת
מנזר, שבאו דרשו ודאי ולאו ספק. פ"מ ע"ג מצדד הפסיקה שישנם כמה, קפ"ד מותרים לדרשה -

3 פס סוף ע"ב ע"א, חמשה קפ"ד... שתוקי בישראל, ורש"י ד"ה ואיבעית אינא, ואוי' דאו...'
רש"י פירש שפיקא דאורייתא לחומרא מן פתורה אלמא שאין לוקין עליו (לכאורה מסברא - וכי יצדע אד
פדצת לכבוד ספק רע"ז) ודוקא באיסור מנזרות חידשה פתורה שפספק מותר.

4 רמב"ם פרק ט"ו איסורי ביאה פלכות כ"א
לכאורה פסק רמב"ם כרש"י שפספק בכד פתורה איסור מדאורייתא ובמנזר דוקא איסור מדרבנן
ומשם מצדד.

5 רמב"ם פרק י' כלאים פלכות כ"ז בסוף, וכבר בארנו...'
כאן פסביר רמב"ם את דבריו באיסורי ביאה - ולכאורה פכוננה פוא שדרשת מנזר ודאי פוא בנן אב
כד פתורה שפספק מותר, ופמאדל ששז חז"ל ביוחסין עשו גם בשאר כל האיסורים.
וא"כ - לפי רש"י ספיקא דאורייתא לחומרא מדאורייתא, ולפי רמב"ם מדרבנן

6 תורת הבית בית רביעי שער ראשון, ומסתברא... כשר', ופתורה... לפתירא, ואול'... מחזור'
פרש"א חולק על רמב"ם וסובר כרש"י

7 ויקרא פ' פסוקים י"ז-י"ט, ורש"י פסוק י"ז ד"ה ולאו ידע ואשם פביא'
בתורה מלין פרשת אשם תלוי למי שאכדל ספק כרת, ולכאורה כל הפענן תמוה לפי שיטת רמב"ם שפרי
לפי רמב"ם אם מונחות בפנינו שתי חתיכות אחת חלב ואחת שומן כשר ולאו ידוע איזו מן פוא פאסורה
-מדאורייתא מותר לכבול לפחות אחת מן שפרי נבי'ה ודאית אסרה תורה ולאו ספק נבי'ה - ואם
מותרת באכילה לכתחלה על מה חייבתו פתורה אשם תלוי כשאכילה?!

8 רמב"ם פרק ט' אמת את פלכות י"ב, וכסל' משנה פס, ואחד מפשענות... עכ"ל'
לפי פזירסא שפנינו-ופוא פזירסא שמתא פכסל' משנה בספר ישן - מודד רמב"ם באיסורי כרת שפספק
איסור מן פתורה - ולכן חייב באשם תלוי על אכילת ספק איסור כרת.
לכא כד פאחרונם מקבלים את גירסת פכסל' משנה ברמב"ם, וש שתי'כו את ענן אשם תלוי לפי רמב"ם
באופן אחר לראש. מקור לדבריהם פוא במס' כריתות -

9 כריתות דל' י"ז סוף ע"א משנה, ספק אכדל... איזה מן אכדל, מביא אשם תלוי'
לכאורה יש כאן שני טעמים - רישא ביה שאכדל דבר ואח"כ נתעורר ספק שמא פ"ה חלב, וסיפא כשפוי
מונחים בפנינו שתי חתיכות אחת חלב ודאי ואחת שומן ואכדל אחת מן ואח"כ נתעורר בו ספק איזו מן
אכדל - ופפדל פזיקרי בינפם פוא שבסיפא פ"ה כאן ודאי איסור אבדל ברישא אין לנן שום פוכחה שפ"ה
כאן איסור בכדל.

10 פס, איתמר... משתי חתיכות שנינו' ורש"י, ולחייא בר רב... ושמן לפניו'
רב אסי סובר כנו שפנינו שבשני פאופנמ מביאים אשם תלוי, ורב חייא בר רב סובר שפסיפא בא לפרש
את פרישא שאין מביאים אשם תלוי אלמא כשפיתח מונחת שולח חלב ודאי ואם חתיכת פיתר ואכדל
אחת משתיפם, אבדל חתיכה יחידית שפ"א חלב ספק שומן אין מביאים אשם תלוי על אכילתה.

11 פס, אמר רב יודד אמר רב... ואכדל פאורי, ודל' י"ח ע"א, אמר רב נחמן אינו... איסורא'
רב סובר כנו שמר חייא בנן שאין מביאים אשם תלוי אלמא על אכילת חתיכה משתי חתיכות

12 הרמב"ם פרק ח' שגזאת הפלכה ב'... נפן אכד'

הרמב"ם פסק כרב

13 פרי חדש על גדליון דיו"ד סו' ק"י סע"ז ט' דין ספק ספיקא אות א' ג'

פרי חדש פוסק כחו הרמב"ם ספיקא דאורייתא דקולדא מפר"ת - וכנראה דכא פיתפ לז את ג'רסת פכס"ז שנה שפרמב"ם מודפ באיסורי כרת ספיקא דחומרא מפר"ת, ולכן תיר"ץ את פקושיא נאשם תלוי צ"פ פסקו על הרמב"ם בשגזאת - שבחתיכה משתי חתיכות איתחזק איסורא (שפ"י פ' שם איסור ודאי) וספיקא דחומרא מן התורה.

ווי"א - שלפי רש"י ופרשב"ץ ספיקא דאורייתא דחומרא מן דאורייתא בכל אופן, לפי הרמב"ם מן דאורייתא כל הפסקות פס דקולדא חז"ל מאיסורי כרת לפי פכס"ז שנה, וחז"ל נאשפ שאתחזק איסורא לפי פפר"ת.

14 ארוך פשדחן ו"ד סו' ק"י סע"ז ז"ה, כדלו של דבר...

נחלקו באחרונם אם הפלכה כרש"י ופרשב"ץ או כפרמב"ם - רוב הפספדיס פוסקים כפרמב"ם ורוב באשכנזים כרש"י ופרשב"ץ - והצרוך פשדחן פנח את פצנ בספק.

6 ומסתברא לי דכשאמרו ספיקא דאורייתא לחומרא דבר תורה הוא דספיקא דאורייתא כודאי מן התורה. אבל ראיתי לרמב"ם ז"ל שכתב דספיקא דאורייתא לחומרא מדרבנן הוא שהחמירו בספיקו. והביא ראיה לדבריו מדאמרינן בקידושין פ' עשרה יוחסין אי זהו שתוקי אמר רבה דבר תורה שתוקי כשר

והתורה אמרה לא יבא ממזר בקהל ה' ממזר ודאי הוא דלא יבא הא ממזר ספק יבא. אלמא לא אסרה תורה אלא האסורין הוודאין הא ספק האיסורין לא. ואין דבריו מחזורין אצלי דאדרבה דוק מינה דבעלמא ספיקא דאורייתא כודאי דאי לא אמאי איצטריך רבא לארוכי בלישניה כולי האי לימא מאי טעמא הוה ליה ספיקא ומותר' דבר תורה דהשתא הוה כאילו כולהו ספיקי דאורייתא ומאי שנא ממזר דנקט. אלא ודאי ספק ממזר דוקא קאמר אבל שאר ספיקי לא. וטעמא דממזר משום דרבייה קרא להיתירא

ואולי סבר הרב ז"ל דגלי קרא בממזר ספיקו מותר וגמרינן מיניה לכל התורה כולה. ואינו מחזור

14 כללו של דבר אין הכרעה ברורה בפלוגתא זו והוי ספיקא דדינא אם הלכה כהרמב"ם או כהרשב"א :

ספיקא דרבנן

למדנן שספיקא דאורייתא לחומרא - לפי רש"י ופרשב"א מדאורייתא ולפי פרמב"ם מדרבנן. בספיקא דרבנן מפורש בהרבה מקומות בש"ס דפקד-

1' ביבי ד' ע"ב, וכד ספיקא... דקולדא'

הע"א דכ"ה ביביא שום פסבר לזב שאנן מקיילי בספק דרבנן- ולכאורה לפי שיטת רש"י שספיקא דאורייתא לחומרא נפ"ת מסברא (שאין לבלוע ספק רצ"ל) יש מקום לשאול למה לא לז"י כן גם בספיקא דרבנן - וכי רצ"ל דרבנן אינן רצ"ל!

אלכא - שביסודן של כל מלכות דרבנן מלינן מחלוקת בראשונם-

2' רמב"ם פרק א' נמרים העכה א', ב'

שיטת הרמב"ם שכל איסור דרבנן הוא בכלל, ואשית ככל אשר ירוק' וכל תסור' וכל שאובר על איסור דרבנן אובר על לאו ואש"ה דאורייתא. כיו"צ בזב כתב הרמב"ם בספר המלכות-

3' ספר המלכות דהרמב"ם שרש ראשון, כי כל מה שצפירונן... לא תסור'

הרמב"ן בהשגחתו על ספר המלכות חולק עליו-

4' השגות הרמב"ן שם, ופנה הרב... בתלמודו, ורבותינן... דקולדא'

הרמב"ן פקש"ה שאם כל איסור דרבנן איסור מפי"ת היינו לריבים דפחחיר בספק איסור דרבנן כספיקא דאורייתא

5' שם ברמב"ן, ואולי תתעקש... באותו דלאו'

הרמב"ן הצדקה את הפאפשות דתרי"ג את שיטת הרמב"ם בזב שחז"ל דתנן בכל איסורים שחידשו שלכא יאסרו אלכא כשפאיסור ברור ולכא במלכ"ה של ספק - כד' דפפרי"ד בין איסורים דאורייתא לאיסורים דרבנן. הרמב"ן דחה את הפסברא בשתי ידיים, וחלק על הרמב"ם שפאובר על איסור דרבנן אובר על, ככל אשר ירוק' וכל תסור'. לדברי הרמב"ן פפסוקים אפוקים בפוראף ולכא בגזרות ותקנות, זב שפוצכרו כנא פאלי"ם בש"ס בנע"ה מלכות דרבנן פ"א אסמכתא בלד.

6' דרשות פ"ר' דדרוש החמישי נוסח ב', וכבר נתבאר... מן התורה'

פ"ר' הפסבר שחז"ל לא ראו שום סבה לאסור את הספק שצפירות מן הפס"ה כשפוא ודאי כבר יש בו דפפרי"ג את פאד"ם מצבירה דאורייתא. (בסוף דברי' מסביר פ"ר' ששם לפי הרמב"ם אין איסור דרבנן חמור כדאורייתא (ע"ה) ונמ"א שספק דרבנן דפקד לפי הרמב"ם מפני שכך התנן חז"ל ולפי הרמב"ן מפני שפוא קד

ופנה, מלשון הע"א ביביה פ"ה משנא שכל ספק דרבנן דפקד. למעשה אינן כן-

7' מקואות פרק ב' משנה א' וב', ...במה דברים אמורים... ור"ש... בחזקת אונאופ'

פתנא קנא (רבי נאיר) מקד בספיקא דרבנן גם כגד חזקה, ורבי יוסי מחמיר.

8' רמב"ם פרק י' מקואות העכה ו'

הרמב"ם פסק כרבי נאיר

9' שו"ת הרשב"א חלק א' סי' ת"א, שנחלקו... וק"ל כרבי יוסי'

הרשב"א פסק כרבי יוסי

10' ש"ך י"ד דיני ספק ספיקא (ס"ה ס"י ק"י) אות כ', ...דאזלינן לחומרא'

הש"ך פסק כחו הרשב"א

11' פרי חדש שם אות ד"ט

פרי חדש פסק כחו הרמב"ם - וא"כ יש לנו מחלוקת הפוסקים אם ספיקא דרבנן דפקד גם כגד פחזקה.

12' מנן אברהם סי' תקפ"ה ס"ק ע', אם ספק לו אם שנא... אי"ל דתקוא'

לפי המע"א (ופ"ה ביביא את דבריו דלכא חולק) ביו"ט שני א"ל שבדאי נתייב במלכות אם נסתפק בקיומה - פאם כבר י"א או דל - פסק המע"א שפאר מדין ספיקא דרבנן - למרות שפיתג לו חזקת חיוב.

13 ע"ק שם אות י"ז ... של איסור' ובאנו'ע , ופדר קאומר... בפיא ספיקא דפוחלפה'

כשחז"ל אסרו נאכל או נאשף מסויים נחמת גזירה שנה יבא לדי' איסור דאורייתא בעתידי לא אסרו את הספק, אבד הנאכל או נאשף שיש בו חשש דאורייתא - אלא שדאורייתא סמכין על החזקה או פירוב - ובאו חז"ל ופחמירו שלא לסמוך על החזקה ופירוב - אז אסרו גם את הספק. ולכן ספק גבינת אכוס אסור שפחש פוא בגבינה זו אלא שנה אסור פוחלפה בקבת נבלה. אבד ספק בישול אכוס מותר עזרת בישול פיא לחיתון.

למדן דעיד שספק איסור דאורייתא שנתערב ופוא בריא או חפר"ל אינן בטל מפני שספק פוא בדאורייתא ויין אומרים ספיקא לקולא-

14 ע"ק כדלי ספק ספיקא בקררה אות י"ט ... כולא בזה', ופסקי תשובה שם ... בפ"נ'

ספק איסור שנתמט בכלי ולאו נדע שפיה ספק איסור דר אחרת נאע"ל אסור שפחשנו בכלי - יין דפתייר את בכלי נדין ספק דרבנן שפרי פוסק פוא בדאורייתא, ופפ"נ ע"ק ספק דרבנן מרוב.

3 כי כל מה שאמרו חכמים לעשותו וכל מה שהזהירו ממנו כבר צווה משה רבינו בסניי שיצונו לקיימו והוא אמרו (ר"פ שופטי') על פי התורה אשר יורו, ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה והזהירונו מעבור בדבר מכל מה שתקנו או גזרו ואמר (שם) לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל.

4 והנה הרב זונה חומה גבוהה סניב לדברי חכמים אכל היא כפרן נופל נבעה בחומה נגזזה אשר פתחוס לפתע יבול שברה לפי שהיא סברה נפסדת ברוב מקומות בתלמוד.

ורבותינו בכל התלמוד אומרים הפך מזה שהרי הם דנין כל דברי סופרים להקל. מהם בליסורין כמו שאמרו (בינה ג: וש"נ) ספיקא דאורייתא לחומרא וספיקא דרבנן להקולא.

5 ואולי תתקש ותאמר לדעת הרב כי מה שאמרו בכל מקום להקל בדברי סופרים הוא במחילה ובתנאי מאתם שהם התנו בגזירות ובספיקים שעשו לתורה וכן במלות שלהם שנהלך בהם לקולא כדי לחלק ולהפריש בין מה שהוא דבר תורה ובין מה שהוא מדבריהם אע"פ שכל אלו מלווים מן התורה ולא היו ספיקות שדבריהם רלויות להחיר אותן אלא מפני התנאי הזה שעשו בהם מתחלתן. ואין אלו דברים הגונים ולא שלעיקר. ומפורש אמרו בפרק מי שמתו (יט:): גדול כבוד הבריות שדוחה לא תעשה שבתורה תרגמה רב בר שבל קמיה דרב כהנא בלאו דלא תסור אחיכו עליה לאו דלא תסור נמי דאורייתא הוא אמר להו רב כהנא גברה רבה אמר מילתא לא תחיוכו עליה כל מיילי דרבנן אלאו דלא תסור אסמכניהו ומשום כבוד הבריות לא גזרו ביה רבנן. הרי ככאן מבוחר שלא זו דלא תסור הוא כשאר הלאוין שלתורה אכל דבריהם על זה הלאו אסמכניהו סמך בעלמא לחזוק לא שיהא בהם יז החורה אזורה כלל בלותו הלאו. אמרו בפרק כירה (ט.) משרבנו

⁶ וכבר נתבאר ¹⁰⁷ מכל זה, שאנו מוזהרים שלא לעבור על כל מה שייסכמו חכמי הדורות, ולפיכך העובר על אחד מהשבותין עובר בלא תעשה מן התורה ¹⁰⁸, ואין הפרש בין המטלטל מחט [מחמה לצל] בשבת, או היוצא בסנדל המסומר כמעשה שהיה ¹⁰⁹, לאוכל חלב, ולחורש בשור ובחמור. ולא עוד, אלא שעובר על עשה ועל לא תעשה ¹¹⁰, אלא שאין לוקין עליו מפני שהוא לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין ¹¹¹, ומה שאומר תמיד בגמרא ¹¹² ספיקא דרבנן לקולא, והאמינו הקטנים בשל דבריהם ¹¹³, ולא העמידו דבריהם במקום הפסד ממון ¹¹⁴, ומפני הפסד ממון ¹¹⁵, ומפני כבוד הבריות ¹¹⁶, ובשמחת יום טוב ¹¹⁷ בהרבה מקומות. כל זה הוא, מפני שכך התנו כי אחרי שאינן גוזרין אלא לעשות סייג לתורה, דיינו אם אסרנו הודאות, לא יבאו לעבור על דברי תורה — אע"פ שנתיר להם הספקות ¹¹⁸. וזה דעת הרב רבנו משה, וכן כתב מפורש בספר שופטים ¹¹⁹, ואמנם מצות עשה [מן התורה] חמורה מדבריהם, מפני שהוזכר עקר הדבר בספר תורה מפי אלהים ¹²⁰, וצוה עליהם השם ית' בפרט, אבל כל הגזרות והתקנות הכל מן התורה.

9 שנחלקו בדרכי מאיר ורבי יוסי בשנטמא בטומאה קלה וטבל ספק בשל מ' ספק בשל שאין בו מ' דרכי מאיר אומר טהור רבי יוסי אומר טמא וק"ל כרבי יוסי

למדנו שספק בדברנו לקולא - דפי פרמב"ם אפילו כגד חזקת איסור ולפי פרש"א לא. ונפ. יש מקום לפרשנות דמא בכד תצורבת יבש ביש של איסור דרבנן יש לזרז ברוב פיתר, פרי אפילו במחלף אע מחלף דמא אין כל חתיכה מותרת מדין ספיקא, דרבנן? ובשלמא ברוב איסור נפפכו כל פחיתות לאיסור מדין ביאול ברוב, אבל מחלף אע מחלף דמא לא נתייר כל חתיכה מדין ספיקא דרבנן? (וזוהי באמת שיטת פשפת שצרי דורא שפביא פש"ק בסיון ק"ט סי"ק ט' שבאיסור דרבנן חד בחד באעל, ואין פלכא כמותו כמ"ש פש"ק עס.)

ובאיסור דאורייתא - אף שלפי פרמב"ם ספיקו לקולא מפר"ת - ראינו בפרי חדש שאסור מדאורייתא לזכוד חתיכה מתוך שתי חתיכות כשאחת מהן חלב ולא ידוע איזו, משום דאיתחזק איסורא. וא"כ - לשיטת פרש"א שגם ספיקא דרבנן לחומרא באיתחזק איסורא, לא שייך לפתיר תצורבת חד בחד באיסור דרבנן שפרי איתחזק. אבל לשיטת פרמב"ם שספיקא דרבנן לקולא אפי' באיתחזק אדין קשה דמא באמת אין לפתיר חתיכת איסור דרבנן שנתצורבה בחתיכת פיתר?

אלא - שמכאן סוגיות בש"ס משמע שהדרכ בה פתירו חז"ל את הספק בדבריהם פ"א ענין של תל"ה - אען תולין לפקד - כאשר אען מסתפקים אם כל המקור של מ' סוף או בחסר תל"ה שלמא, ואם קיים חשש שפ"א איסור דרבנן לתוך פמאכד תל"ה שלמא נפל, זאת אומרת שלמא קבצו חז"ל חוק שספק באיסורים דרבנן מותר, אלא שבאקרה של ספק מותר לנ לקבל שפאפשרות אשר לפ"א תל"ה פפלכא לקולא - פ"א מה שאכן קרה.

וא"כ, במקרה של שתי חתיכות אשר אחת מהן אסורה מדרבנן ולא ידוע איזו - כאן פרי אי אפשר לומר ששתייהן של פיתר שפרי אחת מהן אסורה בודאי, ולפתיר אחת מהן - את איזו מהן נתייר ואיזו נאסור? ומחלף שתייהן אסורות.

אע רקע הפסבר פנ"ד - אען מקילים בספיקא דרבנן דרך תל"ה בלבד - אפשר לרבין סוגיות בספיקא דרבנן.

יבמות ד' פ"ב ע"ב א"א, ופתניא שתי קופות... שלמא רבו חולין אע בתרומה, ורש"י

כשאפשר לתלות תולין לפקד - ולפי ריש דקיש ז"ר ק"ט ע"ב רוב פיתר

פסחים ד' פ"ג ס"א א"א, שני זיבורין... סגי דיהי ורש"י

בתרומה דאורייתא שספיקה לפחמיר אין תולין לפקד

תוס' ע"ב ד"ה פ"ג שתי קופות... מחלף דרש"י

סתמא דגמרא כאן פ"א כרבי יוחנן דתל"ה ע"ב בלי רוב פיתר.

יבמות ד' פ"ב ע"ב א"א, וסבר רבי יוחנן... נשקול רובו ורש"י

דרש"י פ"א ב"א פיתר שבשתי קופות לא פתיר רבי יוחנן מדין תל"ה אלא מדין ביאול - וסובר שאיסור דרבנן כד בתצורבת ע"כ כשאין רוב פיתר כל שאין רוב איסור (חד בחד). ופקשו אע זב משקים פפסולים למקור מדרבנן ואינם בטלים אלא ברוב מים כשרים - פרי שגם דרבנן חד בחד לא באעל, ותיירבו שאפשר לפ"א את דברי המשנה במקוואות אחרת - שברוב פסולים פסול, אבל מחלף אע מחלף כשר.

ע"ב, ואיבצית אינא... ענין אומר, ורש"י

פ"א בציית אינא סובר שאין כאן ענין של ביאול כלל, ולא שייך ביאול אלא ברוב ואפילו באיסור דרבנן, ופיתר בשתי קופות פ"א משום ספיקא דרבנן לפקד - דתל"ה לפקד - וכמו שראינו בפסחים. ויזכר שדרש"י תולין אפילו ברוב איסור וזו שלתירוי פראשון לא פכשרנן את המקור ברוב פסולים פ"א מדין ביאול ולא מדין תל"ה - אבל כאשר תולין לפקד תולין אפילו אם פ"א איסור.

פרש"א כנראה למד את פ"א ש"א כפירוש רש"י.

תורת הבית לפרש"א בית רביעי שער שני, וביבמות... ולקולא

פרש"א למד שגם בתירוי פראשון ב"א אסקו בדיון תל"ה ובכד זאת ברוב איסור אין לפתיר - שלמא נחלקו רבי יוחנן וריש דקיש אלא באם זריכים רוב פיתר או שגם בשוים תל"ה, אבל ברוב איסור לכ"ע לא תל"ה לפקד. וה"א בציית אינא ד"א בא לחלוק אע פלישנא קנא אלא בפירוש המשנה במקוואות אבל לפלכא ע"כ פ"א סוברת שאין לתלות ברוב איסור, וזוהי פקשה פרש"א דמא באמת אין לתלות לפקד ברוב איסור כשמדובר באיסור דרבנן.

ע"ב, ונ"ד... אפי' חד בחד

פרש"א פ"א פ"א שבוואן שבדאי נפלח דלמ תרומה אין לפתיר כגד פ"א.

ש"ע י"ד סי' קי"א סעיף א' וב'

פ"א פסק כרבי יוחנן שא"ל רוב פיתר, אבל ע"כ כרש"א שברוב איסור אסור.

ופנה, בש"ע מ"ה שני זיורים - זיור א' מצין זב שבגמ' - בשתי קדירות ושתי נפילות (ודאי איסור ודאי פיתר ונפלו שתייהן לתוך שתי פקדירות) - ואין לפתיר ברוב איסור, וזוהי זיור ב' חתיכות וקדרה אחת ולא ידוע איזו נפלח - אלא זב כלול במה שאסר פ"א בסעיף ב' ברוב איסור -

9' ע"ק שס ס"ק ו' ...אלכא אוב' קדירות'

פש"ק חולק על המחבר וסובר שבקדירה אחת ונפילת חתיכה אחת מתוך שתי חתיכות אין כאן נפילת ודאי איסור וגם לפי פרש"א מותר אפילו ברוב איסור. ויזכר שלפי פשו"ע סובר פרש"א שבכד מקרה של שתי חתיכות ואחת מן פ"א ודאי איסור דרבנן - גם אם לא נפל על אלכא אחת מן לתוך קדירה לא שייך לפתור ברוב איסור, ואילו לפי פש"ק דוקא במקרה ונפלו שתי לתוך שתי קדירות ששם בודאי פיתה נפילת איסור אז אין לפתור ברוב איסור אבל בנפלה אחת בלבד בקדירה מותרת אפילו ברוב איסור ופנה. לשיטת פרש"א דע"כ אין לפתור ספיקא דרבנן באיתחזק איסורא (וכאופו פסק פש"ק) יש מקום לשאול, כשנתערבו שתי חתיכות ואחת מן פ"א איסור ודאי - פרי שתי פחתיכות איסורות נדון איתחזק ואיך שייך אח"כ לפתור את בקדירות שמתוכן נפלו?

10' ע"ק ס"ק ד'

פש"ק באמת איסר בכד אופן אם פחתיכות נתערבו קודם נפילה, ופשו"ע אוסר בשתי חתיכות שלכא נתערבו אבל ד"א ראו מן נפל לתוך מן.

11' פרי חדש שס ד"ה וכן פד"ן

פפ"ח לשיטתו דע"כ פסק כראב"ם ספיקא דרבנן דקולא אפי' באיתחזק איסורא ומיילא מותר אפילו אם נתערבו קודם נפילה, ואין שלפי פרש"א פ"ינ לריכ"ס דפחמ"ר גם בלכא נתערבו קודם נפילה שפ"י בכל אופן איתחזק איסורא.

⁶ וביבמות נחלקו ר' יוחנן ור"ל אי בעינן ריבויא או לא • דגרסינן התם תניא שתי קופות אחת של חולין ואחת של תרומה ונפלו אלו לתוך אלו מותרין שאני אומר וכו' • אמר ר"ל והוא שרבו חולין על התרומה דקסבר ר"ל דאפילו בדרבנן בעינן ריבויא ור' יוחנן אמר אעפ"י שלא רבו חולין על התרומה ואקשינן וסבר ר' יוחנן בדרבנן לא בעיא ריבויא והתניא מקוה שיש בו ארבעים סאה מכוונות נתן סאה ונמל סאה כשר • ואמר רב יהודה בר שילא אמר רב אסי אמר ר' יוחנן עד רובו מאי לאו דנשתייר רובו לא דלא נישקול רובו • ואב"א שאני התם דאיכא למימר שאני אומר כלומר שאינו ודאי שנפלה לתוך החולין שאני אומר לתוך תרומה נפלה ולפיכך תולין להקל אפי' לא רבו חולין על התרומה • ושמעינן מיהא דאקשינן ממקוה לר' יוחנן דאע"ג דלא בעי ר' יוחנן ריבויא מ"מ שיהו חולין כתרומה מיהא בעיא דאי לא הכי לא אמרינן שאני אומר וקשיא לי באיסורין דרבנן למה לי ריבויא לריש לקיש ואפילו חד בהד לרבי יוחנן דהא כיון דמספקא לן אי נפלה תרומה לתוך חולין או לא הו"ל ספק בדרבנן ולקולא •

⁷ ונ"ל דכיון שבודאי נפלה כאן תרומה אלא שאין ידוע לאיזו אין אומרין בכי הא ספיקא דרבנן לקולא • ומיהו כיון דקופות מוחלקות סני לריש לקיש בריבויא ולר' יוחנן אפי' חד בהד •

1' ש"ע י"ד סי' קי"א סעיף ג', ד'

כשמונחות בפנינו שתי קדירות ושתי חתיכות - קדירה אחת מלכא איסור דאורייתא ופשנייה פיתה, וחתיכה אחת של איסור דאורייתא ואחת של פיתה ונבלה חתיכה אחת לכל א' משתי הקדירות ולכא ידוע איזו מהן נבלה לקדירה של איסור ואיזו לפיתה אנחנו לא תולים לומר שפיתה נבלה לפיתה ואיסור לאיסור אלא כ' יש בקדירת הפיתה כדי לבטל את האיסור מה"ת - דפיינו רוב במינן וששים במינן מינן. אלא שבמינן מינן יש מקום לשאול מהו הספק - בשלמא במינן אם באמת נבלה האיסור לקדירת פיתה צדיין איסורה מדרבנן עד שיפא בה ששים ולכן מותרת רק מדין תולין, אבל בשלמא אם יש כבר סי' בפיתה פרי מותרת ממה נפשק שאפי' אם נבלה האיסור לתוכה פרי בטל בס' ואין לזרק בתל"י?

2' ט"ז ס"ק פ'

מדובר בחפ"ד של איסור דאורייתא וספק אם נבלה לפיתה יש בפיתה לבטלה בס' תלען לקהל, וכן באיסורים שמתבטלים ביותר מששים מדרבנן.

למדנו לציט שכסאין סיבה לפתור א' יותר מהשני וא"כ לפתור את שניהם שניהם איסורים -

3' ש"ע סעיף פ' וש"ק ס"ק י"א, וש"ע סעיף ו' דברי המבחר, וש"ק ס"ק ט"ו, ורמ"א

הפרש בכמות אינן סבה לתלות - למרות שפ"ה מקום לומר שספיקא לקולא מרשה לנו לתלות שפקנה נאסרה, וגם אין תולין למפרע - אם בשעת נפילה פיו שתי הקדירות של פיתה ואחרי נפילת ספק נאסרה אחת מהן בנפילה אחרת של ודאי איסור - אנו לא תולים עכשיו שבנפילת הספק נבלה האיסור לתוך הקדירה שנאסרה אח"כ.

במשנה בתרומות מלין עוד קולא באיסורים שפס מדבריהם -

4' תרומות פרק ד' משנה י"ב

תרומה שנבלה לאחת משתי קופות של חולין אם יש בין שתיהן נאפה כנגד תרומה בטלה ופכה מותר! (ולר"מ מאן אפי' אם ב' הקופות רחוקות זו מזו נאפה)

5' ר"ע שם, תניא (בתוספתא פ"ו) ב' קופות... ב' בני אדם לאו

פירוטלמי הסביר ששתי קופות הפתורות לפתור מלכא פהין פ"ה מדובר בשתי קופות של אדם אחד

6' תורת הבית בית רביעי שער שני, פ"ו... ומצ"ל, אבל... איצטריק' ובדק הבית שם

הרשב"א הביא את שיטת פ"ה שדין תלעין בב' קדירות שבאחת מהן כדי לבטל (ש"ע ס"ד) פוא בשל שני בני אדם ואילו בשל אדם א' מלכא פהין ואין לזרק בדין תולין, אבל פרא"ה בדק הבית חולק וסובר שז"ל פוא קולא מיוחדת באיסורים שמתבטלים ביתר דמ' (מדרבנן) כשיש בכל קופה סי', אבל בשאר ענינים דרבנן אין לז"ל

7' ש"ע י"ד סי' קי"א סעיף ז' ורמ"א, וש"ק ס"ק י"ח... עכ"ל

הש"ע פסק כדברי הרשב"א, פ"ה פסק כשיטת פרא"ה ובפ"ס מוסכים על הרשב"א אלא שז"ל דארבן תחלה

8' ש"ק ס"ק י"ט, ופקשה בב"ח... ס"ס ז'ה', אלא נראה... וכמ"ש בס"ק י"ח

בב"ח פקשה למה בסעיף פ' באדם א' אין לז"ל - ולמה ז' רוב בקדירה אחת? ותירץ פ"ה מדובר בשלש עתידים לפתור.

בגמ' בפסחים מלין קולא עוספת בדין תל"י -

9' פסחים דף י' ע"א, לבור אחד של חמץ... לזב אחר זב' ורש"י

ספק מלכא ברפ"ר ספור (מזב"ב) אבל תרתי דסתרי בהתאם א' אפשר לפירות - וכן בחמץ (בדיקת חמץ דרבנן) כל א' יוכל לתלות בחבירו מדין ספיקא דרבנן אבל לא בהתאם.

הרשב"א הביא דין זב מפרמב"ן בנגע לתרומה שנבלה לחולין -

10' תורת הבית לפרשב"א בית רביעי שער שני, ומאדתי ... בהתאם

הרשב"א חולק על פרמב"ן -

11' שם, ובזדאי... בנגדו', ומיפו... בעיני', דאדרבה... מלכא פהין, וכיון... האיסור'

שיטת הרשב"א היא שאין תולין באיסור אלא בדבר האסור כבר אבל לא בקדירת פיתה של חבירו

לציט למדנו על איסור שנבלה לתוך אחת משתי קדירות ובאחת מהן יש כדי לבטל תולין בה ושתיהן מותרות (סעיף פ')

12' ש"ק י"ד סי' קי"א י"ט... כפרמב"ן

לפי האור הפלכא היא כשיטת הרשב"א אבל פ"ה פסק כפרמב"ן - וא"כ בסעיף פ' מדובר בשל אדם א' או שני בני אדם. ובסעיף ז' שפחתיכה שש"ע בב' בני אדם א"כ מדובר בהתאם

וא"כ לפלכא תולין באיסור, בה יש בו כדי לבטל, או בשל חבירו (בזדאי) - ולפי פ"ה יש לז"ל בעתידים לפתור אבל לפי פרמב"ן דוקא בפ"ס מלכא ואחרי שנתערבו.

⁶ היו שתי קדירות של היתר ונפל איסור לתוך אחת מהן אם יש באחת מהן כדי להעלות את האיסור, ובשניה אין שיעור להעלות, גם בזו תולין להקל ואומרים לזו שיש בו שיעור כדי לבטל נפל. ומן הטעם שכתבנו, שאף כשאתה תולה בזו שיש בו כדי לבטל נשאר הכל על היתירו כמו שהיה מתחלה, ותניא בתוספתא תרומות (פ"ו הי"א) בזו מאה ובזו אין מאה הריני אומר לתוך מאה נפלה.

ואם אין באחת מהן כדי לבטל את האיסור אבל יש בין שתיהן לבטלו, אם שתיהן של אדם אחד הן, רואין את שתיהן כאילו הן כאחת ומצטרפין²¹ ומעלין.

אבל אם היו שתי קדרות לשני בני אדם, כתב רבינו שמשון ז"ל בפירוש²² המשנה במסכת תרומות, שאינן מצטרפות והביא ראיה ממה ששנו בתוספתא זו שכתבנו, דשתי קופות אפילו בשתי עליות יעלו, ואלו במגורות קתני בעליה אחת יעלו אבל בשתי עליות לא יעלו, ומפרש בירושלמי מה בין קופות למגורות, קופות דרכן להתפנות מגורות אין דרכן להתפנות. ופי' הוא ז"ל, קופות עשויות הן להתפנות ולהתערב יחד אבל מגורות אין דרכן להתפנות ולהתערב יחד, כלומר וכל העשוי להתערב כמעורב דמי. וכתב הוא ז"ל ולפי טעם זה נראה, דהאי דמעלות זו את זו כשיש בזו חמשים ובזו חמשים, היינו כששתיהן של אדם אחד שדרכן להתפנות ולהתערב, אבל בשל שני בני אדם שאיזו דרכו להתערב לא. וחזק עוד הרב ז"ל הסברא הזו, ממה ששנו בסופא של אותה תוספתא, בזו מאה ובזו אין מאה, הריני אומר לתוך מאה נפלה. ואיכא למידק למאי נפקא מינה כי איכא באחת מאה והא אפילו ליכא בכל חדא אלא חמשים מעלות זו את זו, אלא דמשום דתרי גברי איצטריך.

בדק הבית

אבל מה שכתב במטבע קצר שלו²³ בשתי קדרות שנפל איסור באחת מהן שמצטרפין לבטלו, זה אינו, שלא נאמר זה הדין בשום דבר שיש בו בנותן טעם או שראוי ליתן טעם אע"ג דלית ביה כגון מין במינו, אלא אם כן בשיעור מאה לתרומה ויש ששים בכל אחת ואין ידוע³ באיזו נפל האיסור.

¹⁰ ושאלתי את פי הרב¹³ ר' משה בר' נחמן ז"ל, ותירץ לי, דהתם כשהם של אדם אחד, אי נמי בשל שני בני אדם וכשבאו לישאל בבת אחת. אבל אם היו חביות של שני בני¹⁴ אדם ובאו לישאל בזה אחר זה, אפילו לא היו שם מאה כד כולן מותרות, דכל בדרכנ* תולין להקל, דומיא דשני שבילין, וכשיש ביניהן אחת של תרומה אני תולה להקל אפילו בשבאו שניהם בבת אחת.

¹¹ ובודאי דלגבי שני שבילין תולין טהור כטמא כדבריו ואפילו באו לישאל בבת אחת, וכדאמרינן בנדה ומיהו אינו¹⁵ מחוור בעיני. דאדרבה בתוספתא תרומות משמע בהפך, דכשהן של אדם אחד שראויות להתפנות ולהתערב יחד, אנו רואין אותן כאילו הן אחת ומצטרפות, אבל כשהן של שני בני אדם או אפילו של אדם אחד, ואין דרכן להתערב יחד אין מצטרפות.

ממנה אנו למדין דיותר יש להקל ולומר שיצטרפו ויעלו באדם אחד, ממה שיצטרפו ויעלו כשהם לשני בני אדם. ולפי דברי הרב ז"ל אדרבה כשהם של שני בני אדם אין צריכות שיעור אלא בכל אחת ואחת אני אומר לא בזו נפלה וכל אחד ואחד אוכל את שלו, ואפילו לא היה בשתיהן כדי להעלות.

אלא מסתברא לי לפי שאין אומרינן שאני אומר אלא במקום שאינו צריך לבטול כלל* כשתמצא לומר כאן נפלה, כגון שתי קופות אחת של חולין ואחת של תרומה דכשתמצא לומר תרומה לתוך תרומה נפלה, לא מדין בטול אתה מתירה אלא ממילא יש לה מתירין שקופת התרומה נשארה בהיתרה כמו שהיתה, וכן החולין.

וכיון שכן, כל שאם אתה אומר אני אומר בזו נפלה ולא בזו, אתה יכול להתיר את שתיהן בלי שתצטרך לשום שיעור לבטל את האיסור, אתה תולה להקל, ואומר בזו נפל. אבל כל שאתה צריך לשיעור כדי לבטל, כגון ליטרא קציעות שנדרסה על פי החבית שאלו אתה אומר לא לתוך זו נדרסה אלא לתוך חברתה עדיין אין אתה מתיר את השנית אלא אוסרה, כיון שאין בה כדי לבטל את האיסור.

ספק איסור

ספיקא דאורייתא

חתיכה אחת: רשב"א לחומרא מפ"ת חו"י מספק ממצר/ רמב"ם לקולא מפ"ת חו"י מאיסור כרת לפי פירסו שלען

חתיכה משתי חתיכות: רשב"א לחומרא מפ"ת חו"י מספק ממצר/ רמב"ם לפ"ת לחומרא ולפירסו שלען דוקא באיסורי כרת

ספיקא דרבנן

חתיכה אחת: לקולא אדא אס-

ש"ך פסק פוא בדאורייתא אצ"פ שנגע דדרבנן בלבד (אב"י)/ פנ"ג בפס"מ מותר
ש"ך חז"ל בחמירו לחשוש שפוא איסור מדאורייתא
רשב"א (ש"ך) אתחזק איסורא/ רמב"ם (פר"ח) אפי' אתחזק איסורא (מ"א אפי' במקום חזקת חיוב)
דבר יש לו מתירין

חתיכת איסור או ב' חתיכות א' אסורה וכו' מותרת שנפלו לא' משתי קדירות:

קדרה אחת של איסור ואחת של פיתר:

כשאין בקדרת הפיתר רוב כנגד האיסור: רשב"א (שו"ע) בכל אסור/ רש"י ורא"פ תולין שנפל פאיסור לתוך פאסורה
כשיש בקדרת הפיתר רוב כנגד פאיסור: תולין שנפל פאיסור לתוך פאסורה

שתי קדירות של פיתר (ואין באחת מן לבטל את פאיסור):

של אדם א' וצתידים לפתערה: רשב"א (שו"ע) מנכרפים לבטל/ רא"פ (רמ"א) דוקא כשכבר בטל בסי' ויש לו רוב בותר מס'
(רמ"א בפס"מ וכבר נתערבו מותר)

של אדם אחד ואינם צתידים לפתערה: אסורות
של שני בני אדם שבאו לשאול בבת אחת: אסורות
של שני בני אדם ובאו לשאול בזא"ז: רמב"ן (ש"ך) כל א' תולף בשל חברו/ רשב"א אסורות

שתי חתיכות אחת של איסור ואחת של פיתר שנפלה אחת מן לקדרת פיתר:

נתערבו קודם שנפלו: ש"ך אתחזק איסורא ואסור/ פר"ח גס באתחזק תולין בפיתר

פיו ניכרות ונפלו: ש"ך לא אתחזק ותולין ואפילו אם יש בחתיכה רוב כנגד פפיתר/ שו"ע דוקא אם יש בקדרה רוב כנגד פחתיכה/
פר"ח נקרא אתחזק ובכל זאת תולין

חזקה ורוב

למדנו שספיקא דאורייתא לחומרא - דפי' הרשב"א מדאורייתא ולפי' פרמ"ק מדרבנן. על פי פכ"ל הנה
פי' מקום לומר שכל דבר שבזמנים אסור עד שיוכח בהרוב שהוא מותר בלי שום חשש איסור כדל' - אלא
שהוא בחולין פוכיחה שלא כל מ"ב של חוסר ידועה נקרא ספק -

בתורה מ"בין פרשת געזי בתים -

1' ויקרא י"ד, פסוק ד"ג - ד"ח

הכפן בודק את מה שנראה כנגע, ואם מולא שהוא אכן געזי וי"א הכפן וסו"ר את הבית. מהדברים שהכפן
בודק הוא ישאר הנגע מפני שאין הנגע מנאכא בפחות משנ' גרמים -

2' חולין דל' י' ע"ב, מנא הוא מלתא דאמור רבנן... דאמרינן אוקי אחזקיה'

הכפן וי"א וסו"ר את הבית על סמך שלא נמצא הנגע בין שעת הפדיקה ועד שי"א - פרי סומכים על
החזקה' שלא חל שינוי במ"ב קיים עד שיוכח אחרת.

3' ע"ג דל' י"א ע"א, מנא הוא מלתא... דלפאת, ורש"י ד"ה מנא

הוא שאם מנא שהרוב קובע ומיד תמפה פרי מפורש בפסוק כן -

4' ע"ה, רובא דאיתא קמן... דא קא מיבציא לן, ורש"י ד"ה תשע חנויות

רובא דאיתא קמן פ"יין רוב מנא כגון בשר הנמ"א בעיר אשר רוב החנויות של בשר מוכרים בשר כשר
בלבד - דאזלנן בתר רובא לומר שמסתמא באו בהשר מאחת החנויות הכשרות וכו' שבבית דין סומכים
על דעת רוב פדיינים שמסתמא כוונתו של האמת. על רוב שכזה לא שאם פגא, מנא, וזל' מה כן עולה -

5' ע"ה, כי קא מיבציא לן... מנא, ורש"י ד"ה קא וקאנה

על אף שאם אחיו פ"א אחת מפרצות הפרשת אחרי מות, התורה לומר לאחיו של מ' שמת בל"א בני
ל"בם את אשת אחיו, דפקים שם לאחיו. במקרה ופי"בם - פ"א פ"ח - או פי"במה - פ"א מנא ע"מנה - אינן ראוי
לפול"ד. אין מ"ת ב"ס - ופ"א אסורה על פי"בם באיסור ארוה. כאן מדובר בקטנה שנשאת ונתאמרה
בקטנתה וגם אחיו של בעלה פ"א פ"א קא, ומוקדם לדעת אם שני"ם ראויים לפול"ד - אם אחד מהם אינן
ראוי לפול"ד אסורה לפתי"בם לו מדין אשת אח שלא במקום מ"ל. אבל אם שני"ם ראויים לפול"ד מ"ל
ע"ל ד"בם אוחה. וסובר רבי מאיר שאם ב"בם אוחה פי"בם פ"ק מ"ח"ב"ם אוחה לפ"ר מ"חשש איסור ארוה,
ואילו הפ"ח"ם אצנים שאין לחשוש שאחד מהם אינן ראוי לפול"ד שנה דבר בלתי מ"ל. פ"ר, רוב' שהפ"ח"ם
סומכים עליו נקרא, רובא דליתיה קמן' שאין לנן שום פוכחה שרוב פקטנא פק"י"ם באזל' פ"ם ראויים
לפול"ד - אלא שמסתמא ראויים לפול"ד ע"פ נס"ן מ"פ"ר.

על פ"ד' הנה של רובא דליתיה קמן שאולת פגא מנא -

6' ע"ה י"א ע"ב, רב אשי אמר אתיא משחיפה... בתר רובא

במשנה ר"ש פרק אלו טריפות נמנן י"ח טריפות - שבפ"ה פסולת מאחת מ"ן אסורה באכילה אפ"ל אחר
שחיטה. שאולת פגא - ב"ה שנגע לרוב פ"ר פ"ת שייך לבדוק את הפ"ה אחר שחיטה כדי לקבוע
שפי"א אכן כשרה. אבל אחת פ"ר פ"ת פ"ש - ופ"ר א"י אפשר לדעת בודאות שלא פי"ה נקב
בוש במקום פ"שחיפה - ובכל זאת מותר לאכול בשר. ומוכח מכאן שאנן סומכים על פ"ר שבד"ר כ"ל אין
לפ"ה נקב בוש ל"רות ש"יתכן ורוב פ"מות שפ"ן בחי"ם פ"ם סוב"ל"ם מנ"ק"ת פ"ש - מכאן שלא רובא
דליתיה קמן נקרא רוב ואפשר לסמוך עליו.

7' ע"ה, אמר רב אשי... דא אפשר' (סוף פ"ט"א ר"ש י"ב ע"א) ורש"י

פגא דחתה את פ"ר פ"ה - דנקא במקום שאין ברירה אחרת סומכים על רובא דליתיה קמן אבל אין לסמוך
על רובא דליתיה קמן לכתחילה. רש"י פ"ן מ"פ"ה מ"כאן יש באמת ראי"ה ל"ה שרובא דליתיה קמן נקרא
רוב - ומדאורייתא אפשר לסמוך עליו - שאם אין לו דין רוב, איך אפשר לסמוך עליו כשאין ברירה אחרת!
וע"כ שנה שאין לסמוך על רובא דליתיה קמן במקום שאפשר לברר פ"א מ"ר"בנן - שחי"ב חז"ל לחשוש
למ"ז במקום שאפשר לברר את המ"איות בודאות.

8' פ"ח"ם ד' ע"א, בעו מ"נה מרב נחמן... המשכיר בית לחברו בארבעה עשר חזקתו... בדרבנן

חזקתו בדוק פ"א מדין רובא דליתיה קמן ומפורש ב"ה ש"ם אם חזקתו בדוק כשיש אפשרות לברר ח"י"ם
לברר - וכו' שר"יין בחולין, אבל אם ליתיה קמן דנשאלי' מפורש ב"ה שאם חזקתו בדוק אין חיוב לחזור
ולבדוק - פ"ר שבמקום רובא דליתיה קמן אם ברור פ"ע כ"ך בה"ר א"ר יתירא אין צ"ה בכלל אפשר לברר
וסומכים על פ"ר.

וא"כ -

אין לחשוש שנשתנה המ"ב מאיך שפי"ה מקודם - וזה נקרא חזקה.

אין לחשוש שהמ"איות פ"מ"ת פ"נע ח"ר"ת מ"ה שר"ל לפ"ת - וזה נקרא רובא דליתיה קמן -
אלא שמד"בנן חוששים למ"ב"ם ח"ר"י"ם אם פ"ם מ"י"ם - אם אפשר לברר את הפ"ע בלי ח"ר"א
יתירא.

ופנה, בהלכות תולעים למדען שאם ידוע שיש תועלת שלמה בתבשילי פרי התבשילי אסור מפני שבר"פ איננו בטל. ואם אין ידוע - ע"פ מה שלמדנו בד"ר רובא דליתיה קמן מפ"ת אין חיוב לבדוק שום מין שלכא פוחזק בתולעים - דר"פ אין או שרוב פמין ללא בתולעים או שכבר נמלכו שלשה תולעים במה שלפני - אבל אם תולעים מליים באותו פמין ונתן לבדוק חיבים לבדוק מדרבנן.

⁸ ר"ן פ' אלו טרפות (בר"פ י"ט ע"ב) ד"ה ולענין (פמשק מצ"א) , וכד פני מילי בהא דלשון... כדבריו

אם לא פוחזקו פפירות ופירות בתולעים פחיוב לבדוק מדרבנן פוא בגדר ספק בלבד - שמדאורייתא קובע פרוב שאינם לנאים ומדרבנן יש לחשוש - ואם בישלם וצכשו אי אפשר לבדוק בכל מותר מדין ספק ספיקא - ונא אין כאן תולעים שפרי אינם מוחזקים בתולעים, ואת"ל יש כאן תולעים שנא נמחו מחמת פבישול ואין עליפם שם בר"פ ובשלים, אבל אם כבר נמלכו בתבשיל שלשה תולעים פרי פוחזק התבשיל בתולעים ומפ"ת אומרים שבודאי יש כאן תולעים - ולכא נשאר אלכא ספק אחד שנא נמחו - ואין בספק חזק לפתיר את התבשיל.

⁹ ש"ע י"ד ס"ו פ"ד ס"ט ורמ"א

אם אפשר למסן את התבשיל חיבים לעשות כן, אחרת אם לא פוחזק פמין בתולעים ולכא נמלכו ג' תולעים בתבשיל אפשר לפתירו מצעם ס"ס. (ולכאורה אם כבר אי אפשר לבדוק את התבשיל ולכא פוחזקו פירות בתולעים עם הלכא ספק ספיקא אפשר למסוק על פרובא דליתיה קמן שמסתמא אין כאן תולעים - ולכא פחמירו חז"ל במישול פמלי אלכא במקום שאפשר לבדוק.)

פפוסקים דין במה שפ"ה נבוג בהרבה מסעדות ובתי מלון קודם שפתחילו לשוק ירקות הלכא חרקים - לשלש אות פירות במי סבון ולפישם הלכא בדיקה - וחיפשו פפוסקים שלמרות שלכחים צלמס פ"ה אסור לככול את פירות פיות ולכא י"א די חובת פבדיקה, אבל ללקוחות שקבלו את פירות ב"ורה שחרקים כבר לכא פיו מליים פ"ה מותר לככול מבלי לבדוק - שפרי לכא חל עליפם פחיוב לבדוק.

מה שלכא ברור פוא פפגדרה פמדויקת של מלי, פשאלה לנעת עם לבדיקות טריפות (פאם למשל יש לבדוק את ריאות עופות ואת למות פגידים) עם לבדיקת ששצנז, וכמובן עם לבדיקת תולעים, יש שקבעו אותה בשפירית פאחוז ואחרים פקלו אז עשר אחוז, בנוסף, יש מקום לתקור מתי נקרא אפשר לבדוק - וכי בכל בית יש חיוב לפכ"י בזכוכית מגדלת ושלחן אורז? וכן יש לשאול מה נקרא ארחה יתירא - פרי אפורש עם במקום שחרקים מליים יש חיוב לבדוק למרות שבאיננו בדיקת ירקות כרוב פפרה צמן ורחה.

8. רע, וי"ד... התס'

פתוס' תירטו דוקא איפה שיש תל"י שפאי קרובה לודאי און לא מתייחסים לריאותא שאינען גלוי פדבר אבד בנדע אין תל"י כזאת, וממילא געט ריאותא שאינען גלוי פדבר מלכרפת לתרתי לריאותא.

9. רע, יא... הפענף'

בתירתי פזע סוברים פתוס' שדברי פגע' בחולין, סבין איתרעאי בהמה לא איתרעאי' לאו דוקא - ולא רינתה פגע' למור שריאותא שאינען גלוי פדבר אינען ריאותא - אלא שאין בפעמית פסבין כדי לעשות ספק בשחית, שפרי געט בסבין פאס אפער לשחוט כדין - אום לא נפאס פסבין צד שכבר שחט רוב פסימנים, און מעקום הפענף לא צו פוא שחתיק את פסימנים.

ופנה, קושית פתוס' תמופה - שפרי פגע' כאן (בנדע) אמרה בפירוש אין ריאותא בחזקת פגע' מלכרפת לחזקת איסור אלא בתנאי שפריאותא פיא דבר שנלך במשק זמן (חסר ואתאי), ופרי פעמית פסבין פערמה צ"י מכה שקבל פסבין און פאזר און ח"כ מצטום - דבר שקרה וממילא אצלעא קושית פתוס'!

בחולין פקשו פתוס' את פקושיא פזעה ובמקום שני פתירויים שראינע בתוס' בנדע - עס ישנא עלשע תירויים -

10. תוס' חולין דף י' ע"א ד"ה סבין... ודאי פוגע', וע"ד דמה עי איתיעדי'... כספק ספיקא'

בנראה פתוס' מסתפקים אם פתירתי גע' נדע פיא פלכע למעשה שפרי למסקנא אמרו עס עגי נדע ע"כ אפער למור שפירסע נדע אחר, פליכרות שד דמים ובכע זכות לא ימאע שחט את הפירות שנעצו בן למפרע ועלעט שכן ימאע אינען אלא ספק - ולא פשיבו ע' פדח"י פ.

פלכע זו מובאת גע' בנעצ לעלכות שחית - פהפלכע פיא שחט עאינע בקי פפלכות שחית ובכע זכות שחט בהמה דינע כגילע -

11. רמ"א יו"ד סי' א' סוף סעיף א', ואם בדקו איזה שוחט...'

שוחט שנבחן פאע ע' פלכות שחית ונמלא בקי, ואחר ישנא בחנע אונט שוב ונמלא ששכח את פפלכות - מצמידים אונט ע' חזקתו שידע את פפלכות צד פיום שנבחן שנית, אבד אום מצולם לא נבחן פרי לא פ"י פ' לו חזקת בקי ואוסרים למפרע את כע מה ששחט.

12. ע"ז ע"ש ס"ק ו'... אלא בשיבר בה עצמות דוקא'

פ"ז און און ע"כ שייך כאן שום אחד מעלשע פתירויים בתוס' - שפרי געט שכחה אינען באפ' בבת אחת, און כאן דאי לתלות בו לפקד וגע אין כאן ספיקות פרבה (ופע"ז פוס"י לעפיר שאפילו עפי פתירתי שפיתר פוא מפני ריבוי פספיקות לא פיינע מתירים געי פתל"י פודאית ע' ע"כ ודאי פוגע') - ממילא יש לען תרתי לריאותא - ריאותא בבקיאותו פמלכרפת לחזקת איסור ע' פבהמה - און לעפיר אפילו אום נבחן ונמלא בקי תחלה - ע"כ ברמ"א.

13. ע"ק ע"ש ס"ק ח' באמלע דבריו, מיהו בלע"ה דק"ל... דע"כא רובא'

ש"כ און שכאן יש רובא דעיתיה קמן כנדע פריאותא - דק"ל רוב מלויין א"ל שחית מנחין פן - שרוב שוחטם בבקאים פפלכות שחית.

אוי"כ - לעלכע און מסתפקים אם דוקא ריאותא פבאפ' במשק פזמן יש בה כדי לעלכע לחזקת איסור און שאפילו ריאותא פבאפ' בבת אחת מלכרפת לתרתי לריאותא ובלעד שלא תפ"י תל"י ודאית לעפירא וגע שפריאותא אינען בדבר ע"י און דנים און שיש צד ל"דים לעפיר, וכשיש רוב כנדע פריאותא נחלקו פש"כ ופ"ז - ועפי פש"כ פרוב אבר ע' פריאותא וממילא מצמידים את פשוחט ע' חזקתו.

למדען שבמקום יש ריאותא בחזקת האל ויש אס חזקת פלכפ פמנעדת לחזקת האל מלכרפס פריאותא וחזקת פלכפ כגד חזקת האל (תרתי לריאותא) ואין כאן אפילו ספק. אדלכ- שפדבר מותרנ באוד ענן ופתוס פסתפקו מהו-

או שפריאותא חייבת לפיות דבר שקורה תוך זמן ממושך

או שפריאותא חייבת לפיות בגוף פדבר און דנים אליו אס יש תלמייה ודאית אחרת לתלות בה את פריאותא

או שאין לנו הרבה לדדים לעקוף את פריאותא (ופס"ז פוס"ף- כשיש תלמייה ודאית אחרת לתלות בה את פריאותא)

כפי מה שראונו בש"ז, אס לפלכפ און מסתפקים איזפ תנאי דרוש כדי למחר תרתי לריאותא.

בגמ' ריש נדה וכן בש"ז בש"ע פתרת" באמת פיו לריאותא -דפינו לחומרא. באחרונים און מולכאים אומו תרת" אס לדיבותא -לקולא:

פגמ' ריש כתובות דן בחתן שבה לב"ד ואזן אענת בתולים אד אשתו אבד אין לו שום ידיעה אס זינתה בימי אירוסיה -וכי אסורה אליו מדין סוסה לבדלה. או שגבולה קודם אירוסין ומותרת לו, אדלכ שכתובתה מנה ככתובת אלמנה וזרשה ולכא אמתים ככתובת בתולה.

1' כתובות דף ח' סוף ע"ב, אומר רבי אלעזר... אליו, ורש"י ד"ה נאמן

אד אלו שאין לו נאמנות לפפסידי כתובתה, פרי פיא אסורה אליו מדין שוי"ה אנפשיה חתיכה דאיסורא - שפאומר אד דבר שפדבר אסור נאמן לגבי אלמנו ופדבר אסור אליו.

2' ע"ט ע"א, אומר רבי אלעזר... באשת כהן ורש"י

פגמ' אדלכ למנה נקרא שוי"ה אנפשיה פרי אס לפי דבריו שלכא פיתנה בתולה מותרת לו משום ספק ספקא -ספק זינתה תחתיו (אחרי אירוסין) ספק לכא תחתיו (קודם אירוסין) ואפילו תחתיו שפא נאמן ומותרת לו, וז"ל תירכ"ו שרבי אלעזר אסר את האשה אס פוא כפן שפא פאונסה אסורה אליו (מאיסור גונף) ומחילא אין כאן אלכא ספק אחד -תחתיו או לכא תחתיו.

3' תוס' ע"ה דלכא לריכה

פתוס' פקשו למנה אסורה אד בעלה פכפן מספק שפא זינתה תחתיו ולכא סמכין אחזקתה שפיא כשרה לכפוננה, ותירכ"ו שיש לה חזקת האל שפיתנה בתולה אד שנגדע (לפי דבריו) שפיא בזולה -מחילא זינתה תחתיו.

4' פני יפושע אד דברי פתוס' ע"ה בא"ד, וקשיא לי... בריש נדה

פפני יפושע הבין שפתוס' תירכ"ו שחזקת האל אדיפה מחזקת פלכפ (ונחזור לזה לקמן) ופקשה שכאן יש ריאותא בחזקת האל שפרי לדבריו אכשיו פיא בזולה ולמה לכא נל"ל את ריאותא בחזקת האל לחזקת פלכפ -שפיתנה כשרה לכפוננה -ונתירנה!

ופנה לפי מה שלמדנו בכדלי תרתי לריאותא קושית פפנ"י תלמייה בשלשת פתירויים של פתוס' בחולין ובנה - שפנ"ד אחד פרי לכא שייך כאן, חסר ואותאי - ולפי פתירוי פראשון בחולין ריאותא פבאופ הבת אחת אין בה כדי לפלכפ לחזקת פלכפ, אבד לפי פתירוי פשני שריאותא שאינה בגוף פדבר איננה ריאותא כשיש תלמייה ודאית כגדה -פרי כאן פריאותא פיא בגוף האשה ואס אין כאן שום תלמייה ודאית - וכן לתירוי פשליש שאס ישנה הרבה לדדים כגד ריאותא (ולפי פס"ז כל זה בנע"ל לתלמייה ודאית) -פרי אין כאן הרבה לדדים כגד ריאותא - ומחילא מקשה פפני יפושע שפיר שפינו לריכ"ס לפתירה מלכס תרתי לדיבותא.

פפנ"י תירכ"ו את קושיתו ע"ה דברי פתוס' בפ' פמדיר בענן ארוסה שנתלכו בה מומין -פכא און שנתפוו פמומין משנתארוסה ופבדע און שנתפוו קודם אירוסין ושפ"ה מקח אשות -ומפורש בגמ' שפלכפ כתובה פבדע פכא פמוחזק בממון ומחילא אד פכא לפכ"א ראי"ה שפממון נתפוו אחרי אירוסין, אבד לולכא חזקת מומין פינו פוסקים אד פי חזקת האל שלכא פיו לה מומין אד סמוך למתי שנתלכו ומחילא לכא פיו מקח אשות, ופקשו פתוס' למנה אין כאן תרתי לריאותא - פמומין פס ריאותא בחזקת האל ויש לה חזקת פני"ה -

5' תוס' כתובות דף ע"ה ע"ב ד"ה אבד פיכא, ומיהו תימה לר"י...

פרי"ש סובר שחזקת פני"ה של האשה איננה חשובה חזקה אס פיא מנעדת לחזקת האל של אשתה פאשה אלמנה - וכן גבי פתח פתוח מלכתי אין חזקת פיתר לכפוננה חשובה חזקה כאשר פיא מנעדת לחזקת האל של האשה אלמנה.

ופנה, בכל פסוליות שלמדנו דברנו אד חזקת האל שחלה בה ריאותא -מתי מלכרפת ריאותא לחזקת פלכפ פמתנעדת לחזקת האל. במקרה ואין ריאותא בחזקת האל אבד פיא מנעדת לחזקת פלכפ -איזו חזקה אדיפא -

6' ע"ה בתוס' בתחלת דבריו, אבד פיכא דליכא חזקת מומין... משאר חזקות'

חזקת האל אדיפא מחזקת פלכפ

4' וקשיא לי הא לויכא למימר נמי הרי בעולה לפניך וכיון דהיא עכשיו בעולה כמו כן היתה בעולה קודם שנתארסה ולע"ג דחזקת הגוף עדיף עפי מ"מ כיון דלויכא נמי חזקת היתר הו"ל תרתי חזקה להיתרא וחדא חזקה לאיסורא וחדא במקום תרתי לאו מידי היא כדליתא בריש נדה

רובא דאיתיה קמן וקבוצ

חזקה ורובא דאיתיה קמן קובעים שאין לנעור ספיקות במלבי שפ"ה קיים או במה שר"ל לפיות אד שיתברר שאכן חל שינוי. במקרה וכבר יש ספק בדבר אנו פוסקים על פי רובא דאיתיה קמן (אזלין בתר רובא) כדי לקבוע מה קרה - וזו נלמד מ.אחר' רבי' של הסנהדרין. פנ"א שם בחולין הביאנו כדומא של רובא דאיתיה קמן פלייר של תשע חנויות -שסא רוב החנויות בעיר מוכרות בשר שחוסה אז בשר שנמלא ברחובות פציר מותר מדאורייתא. בנ"א בכחובות מליני שלמא תמיד אזלין בתר רוב החנויות ומכשירים את הבשר-

כתובות ד' ט"ז ע"א, תשע חנויות כולן מוכרות... אחר פרוב, ורש"י

פנכנס לחנות ולמא שם לב לראות לאיזו חנות נכנס. קנה בשר -הביאו פביתה -ושואו אס פבשר מותר לאכילה, למא אזלין בשר רובא מפני שפסק נעלד כבר בעת שנכנס לחנות כאשר פבשר פ"ה מונח שם וק"ל, כמל קבוצ מחלפה על מחלפה דמ"י -שבמלבי קבוצ ישנה למיזא למא-פחות חשיבות מאשר לרוב. וזיקא פבשר שנמלא ברחוב -שפסק נעלד במלבי של. פרוש' אזלין בתר רובא.

פדין שבקבוצ למא אזלין בתר רוב נלמד מפסוק-

שם, ומדאורייתא מנא לן... על מחלפה דמ"י

פמתכוון לפירוש מ'שפו בחבורה של בני אדם -ולמא פתכוון לשום אדם מסיים- אס בחבורה יפודים ולמא- יפודים ופרוב יפודים, פרי אס, פיין פולכים בתר רוב פיין קובעים שכוונתו פיתתה לפירוש פודי שפרי כוון למאד מחבורה שרובה יפודים, ובכל זאת פכתוב פטר אותו- מפני שבני החבורה קבוצים בה ופמיזא חשוב כמו פרוב.

ש"ע י"ד סי' ק"י סע"ג, ...מרובא פריש, ורמ"א, וש"ק ס"ק כ"א, ...פקביעות, וס"ק י"ח

אס ראינוהו בשעה שפירש ולמא ידענ מפין פירש פרי נעלד פספק במקום פקביעות ודין מחלפה על מחלפה, אב"ל אס נכרי או קסן פפרישופו- או שלמא נעלד מ' פפרישופו- פספק נעלד אזלין כשפואו כבר במלבי פרוש ובזלין בתר רובא.

חזון איש מעשרות סי' ז' ס"ק ט', ונראה... בפנינו

לפי החזון איש אס בפפרישו ישראל בעתי שומר תורה ומלוות דינ כפפרישו נכרי או קסן שפרי א"פ דין אין לו נאמנות וממילמא למא נעלד פספק אזלין אלמא כאשר כבר פירש. דברי החזון איש נחשבים כמחודשים מאד - שפרי פיפודי פזה חייב במלוות -אס' בידיו כבר פ"ה אסור מספק מדין קבוצ איך פותרו כאשר מסרם לפודי אחר!

נפק"מ מעשית בין גישת החזון איש לשיטת פרה"ק פוסקים אחרים פיא בענין שאדל ערלה בפירות פאר"י, שרוב א"י פפרי אינם בשנות פערלה אב"ל ישנם אס א"י ערלה ובק"י פרי כל א"י פוא ספק ערלה ופוא קבוצ ודין מחלפה על מחלפה ופירותיו אסורים מספק, אב"ל לפי החזון איש למרות שפ"ה אסור לפודי שקט"ל את פפירות למכול אותם כאשר מציאים לפדין של יפודי שומר מלוות שוב פותרו.

ש"ק ס"ק י"ד, ...וזנה ברור אכ"ל ובאוריכות דבריו, אב"ל פרי"ן כתב... למפרע למא אכ"ל

במקרה ואנו יודעים באיזה איטל נרכש פבשר אב"ל למא נעלד שבאותו איטל פ"ה בשר נבלה אד אחר שפבשר פופרש מפאיטל, לפי פרא"פ פוברר למפרע שכבר נעלד ספק בקבוצ ודין מחלפה על מחלפה, אב"ל לפי פרי"ן פואיל ולמא נעלד לנ שיש ספק אד שפירש אזלין בתר רובא.

ופנה, א"ל שאנו אווזים בהלכות רוב וחזקה, כדאי לראות את פפלכפ למעשה בנעלד לבשר פנמלא למלמא ופמן פמנחה אותו כבשר כשר-

חולין ז"ה ע"א, אמר רב בשר כיון שנתעלם... אסור, ותוס' ד"ה אמר רב

רב אסר בשר שנתעלם מן הפין אפילו במקום שרוב פטבחים מוכרים בשר כשר מחשש שמא פביאו אורבים את פבשר ממקום אחר ופרי רוב פטבחים בעולם אינם מוכרים כשר.

שם, מיתבי רבי אמר מקולין... ורואפו, ורש"י

בשר פנמלא בידי נכרי אין א"ל חשש אורבים פביאופו ממקום אחר ולכן בעיר שרוב החנויות מוכרות בשר כשר פבשר מותר.

שם, ופא דרב... קרנתא' (ז"ה ע"ב)

פמימרא' של רב למא נאמרה פמפרש אלמא נלמד ממעשה שפ"ה אסור את שני פראשים שפועלו מפנהר ומסקנת פנ"א פיא שיש מקום למעל דין לחלוק ולומר שפמעשה פ"ה במקום שרוב החנויות מכרו בשר נבלה ובכלל זאת פנ"א ממשיכה למשואו איך אכל רב בשר -ממנע שלמא פיתתה שום אפשות לרב למכול בשר אלמא בחותם או בסימן -אום למסקנא אין שום ראי"ה שרב אסור בשר שנתעלם מן הפין במקום שרוב החנויות מוכרות כשר פרי' פ"ה יכול למכול בשר שנתעלם מן הפין במקום שרוב כשר.

שם, רב נחמן מנהרדעא איקלע... זיל שקול (תניא), ורש"י

רב כפנא למא פסק כרב ואילו רב פונא פסק כרב -ופסק רש"י כרב כפנא.

¹⁰ 'רא"ש פ' ג'י הנשפ ס'י כ"ב, ורש"י פסק... ne אח' הח'פ'ו'

פרש"ם תיר"ף את פסתמא דמרא ב"מ ש"ן לפתיר את פבשר דלכא ס'ין - פסוק דא מלכאו איפ'פ
שפנחו חושש'ם לפחלפ'פ.

¹¹ פרמב"ם פ"ח מוכלות אסורות פל' י"ב ו"ג

פרמב"ם פסק כרב

¹² שו"ע יו"ד ס'י ס"ג ורמ"א

שיטת פמחבר כרמב"ם ופרמ"א פסק כרשב"ם.

וכל ז'פ בבשר פנמלכאו, אבדל מפורש בנ"א שפמפק'ד ופשוטח מוכלים ב'ד נכרי אד'ו לסמנן כ'ד שדכא יוחל'ף-

¹³ ע"ז ד"ג סוף ע"א, אמר רב חב"ת... מותר'ן בחותם אחד', ורש"י

פל' רש"י דברים יקרי'ם שיש חשש יותר גדול לפחלפ'פ טעונים ש'ן חותמות.

¹⁴ שו"ע יו"ד ס'י קי"ח ס"א וב' ורמ"א

פל' פרמ"א א"ט שתי חותמות אדכא ב'שראוד מומר ולכא בנכרי, ובדיעבד אם פחותם מקולקל עדיין מותר
אם נרא'פ שלם ואין סב'פ שמישפ'ו יחל'ף אות'ו.

⁴ ונראה דאי פירש בפני ישראל אינו ראוי לתת לישראל אחר וישראל
אחר ג"כ דינו כראשון שראה שפירש, מיהו כ"ז בישראל שיש לו
נאמנות באיסורין, אבל בשר הנמלא ביד מומר לנבילות נראה דדינו
כנמלא ביד נכרי וחשיב פירש כיון שאין לו נאמנות לא מקרי לדין
פירש בפנינו

למדנו שכשתצטרף דבר חשוב של איסור בפיתר - מדברנו לא בטעם אצ"פ שפרוב פיתר, וחז"ל גם צדו
לומר שאם באנו לדון על כל חלק מפתצרות בנפרד מה פ"א אין פולכים אחר פרוב אדא דנעם אלו
כאילו פוא קבוצ וכחח"ב על מחל"ב דנ"א, ואפילו אם פירש ממקום פתצרות אסורו או לקיחה מפתצרות
-דפי ר"ת (וכן פסק בשו"ע) אם גרמא פפריש במתכוין, ולפי פתוס' בכל אופן.

ופנה, בקבוצ דאורייתא פביא פש"כ מחלוקת בין פר"ן ופרא"פ במקרה פירש פחתיכה מן פקביצות
מקודם שנדע שפ"פ שם איסור ואח"כ נדע שפ"פ שם איסור(עשר חנויות מוכרות בשר כשר ולקח מאחת
מפן ול"א ידע מפאיזו מפן דקח, ואח"כ נדע שאחת מפן מחר בשר ד"א כשר) - פאם ד"ע קבוצ שפ"ר
פחתיכה נלקח מן פקבוצ, או שד"ע כפריש שפ"ר פספק נדע בחל"ב של פריש, לגבי קבוצ דרבנן, לכאורה
אין נפק"מ מתי נדע פספק (למשל: אם לקח דבר חשוב מתוך צרימה של דברים חשובים ואח"כ נדע
שאח"כ פאם פוא של איסור אב"ד לא ידוע איזו מפת פוא פאיסור) שפ"ר אפילו אם ג"י ש"אם ד"א נדע
פספק קודם שפירש ד"ע כפריש, פ"ר גם פפריש איסור משום גזירה.

בראשונים מ"ע אחרת-

1 תורת הבית לפרש"א בית רביעי שער שני, ולפיכך מ' שלקח... מן קבוצ במקולין'

פרש"א פתיר את מה שפירש קודם שנדע פספק, בבי"ה פסביר שפרש"א לשיטתו פספק כ"ת ול"א
צדו פריש א"א קבוצ א"א כשפפרישו (או גרס את פפריש) מדעת, וכאן שפפרישו קודם שנדע פספק
פ"ר פירש בשו"ע ומי"א ד"א צדו.

גם בשו"ת פרא"ש פסק דקולא, אב"ד לא מפני פספק כ"ת-

2 שו"ת רא"ש כ"ד כ"י סי' י"ז, ונראה ד'... בד"נא דקבוצ'

פרש"א פסביר צדו פירש קודם שנדע פספק א"א קבוצ ד"א אחר שנדע פספק, וא"כ- בין דפי ר"ת
שכחותו פסק בשו"ע, ובין דפי פתוס' שכחותם פחמיר פס"ז - חתיכה פראו"פ לפתכבד שנלקח מחמת
ואח"כ נדע שאחת פחתיכות של צרפ"ה -אותה פחתיכה מותרת דאז"ל בתר רוב חתיכות
בשרות.

3 שו"ע י"ד סי' ק"י סעיף ה', וש"ך ס"ק ד"א... דאין לפחמיר'

פשו"ע פוס"ל שבחנות שנמכרות בה אבר צרפה -ממילא ברור ששאר חלקי אותה בפמה שפ"מ מצורבים
בכל פבשר שבחנות ג"כ אסורות, אחר שנדע אסור לקנות אפילו חתיכות שאינן ראויות לפתכבד שאין
פכ"ל בקיאים מה נקרא ראוי לפתכבד ומה ד"א, אב"ד בשאלה של חפ"ד"ל בבית מתירים את פחתיכות
שאינן ראויות לפתכבד.

ופנה, דין קבוצ דרבנן פוא בתצרות שפאיסור שבו בטעם ברוב מדאורייתא ומדברנו בל"ב פוא שאינו בטעם
מפני חשיבותו, בנ"א מ"ע שחז"ל פקילו בגזירתם באופן מו"ם-

כמו שנתנו חז"ל דין קבוצ בתצרות איסור שפוא דבר חשוב, באותה מדה נתנו דין קבוצ דרבנן למש"ה
צדוה צדו כ"ד ש"א יב"ט ברוב -וכן שראינו בנ"א ש"ז אסורת בכלש"ה.

4 זבחים ד"ז ע"ד ע"א, אמרר"ן אמר רב רב אבוב... פי"ן דאיסורא'

צבצת של ע"ז שנתצרה בצבצות של פיתר פ"ר כולן אסורות פספק שאין פצבצת של ע"ז בטעם ברוב,
ז"א אין לו דקחת צבצת ולתלות שפ"א מן פרוב -מדין קבוצ דרבנן שפוא כחח"ב על מחל"ב, אב"ד אם
נאבד צבצת אחת אמרו חז"ל שאפשר לתלות שפצבצת של איסור פ"א שנאבד וכל פצבצות פנתרות
מותרות.

5 שם, איתיביה רבא... כל פראשים כולין, ורש"י

רבא פקש פמשנה בחסאות פמתה או שור פנסקל שנתצרב בריבוא בפמות של פקדש ימותו כולן, ול"א
ד"א נתייר את כולן אחרי מיתת פראשונה -ע"י שנתלה שפ"א פפסול"ה? ותיר"ו בנ"א שרב שפתייר את
פצבצות בנפילת אחת מפן סובר כמו רב' אליצ"ר המשנה דק"מ שחולק על פחכמים וסובר שאם נתצרב
אברים של קרבנות כשרים באברים של בצ"ה מומים אם נקרב ראושה של אחת מפן פותרו כל פראשים
מפני שחולין שפ"א פיתה של בצ"ה פמום.

6 שם, ופ"א אמר ר"א... קאמינא, ורש"י

רב אדעצ"ר פוס"ל שרבי אליצ"ר ד"א פקל לתלות את פבצ"ה מום בצאת שנקרבה א"א אם יקריב ד"א
פחות משתים יחד מפני שבאופן צ"ה יש, מ"א' -פוא"ל ואח"כ פוא וד"א כשר (שאין כאן יותר מבצ"ה מום אחד)
אפשר למסוק על צ"ה שגם השני כשר, אב"ד כשאקריב אחד אין כאן וד"א כשר ול"א פתירו חז"ל.

7 שו"ע י"ד סי' ק"י סעיף ז', ורמ"א

פלכ"ה כרבי אליצ"ר, ופרמ"א סובר שאפילו במקרה ופל"ק אחד דאיבד ואוכל את פנתרים לפחות שנים
שנים -בכל צבצת אסור דאב"ד את כולם בבית אחת.

¹ ולפיכך מי שלקח בשר כשר מן המקולין ואפי' חתיכה הראויה להתכבד הב בפני האורחין ואח"כ נמצאת טרפה במקולין ולא נודע חתיכות הטיפה בין שאר החתיכות ויש שם חתיכות הראויות להתכבד הבן בפני האורחין ואינו יודע מאי זו לקח אם מן הטרפות או מן הכשרות כל אותן שלקחו מכבר מן המקולין קודם שנדע שיש טרפה מותרות לפי שלא נודע האיסור אלא לאחר שפרשו אלו וכשבא לאלו הספק בפורש בא להן וכל דפריש מרובא פריש והיינו טיפא דברייתא דקתני בנמצא הלך אחר הרב אבל אסור לאחר מיכן ליקח מן הקבוע במקולין

2

ונראה לי דמה שלקחו מן הבשר קודם שנולד הספק אפילו חתיכה הראויה להתכבד מותרת דתלין דמרוצא פריש, ולא אשכחן דאסר בגמרא משום גזרה שמא יקח מן הקבוע אלא היכא שכבר הם עומדים בחזקת איסור, דאי שריא ליה אותם שפירשו אחי נמי ליקח מן הקבוע. אבל קודם שנולד הספק לא שייך למיגור מידי שכלן בחזקת היתר הם עומדים. מאי אמרת גזרה שמא יקח אחר שנולד הספק, הך גזרה לא אשכחן בגמרא. ועוד דנהא ליכא למיטעי דאם לקח צעוד שהיו בחזקת היתר בצביל זה לא אחי ליקח לאחר שנאסרו, אבל אחר שכבר נאסרו אי שריא ליה אותה שפירש אחי למיטעי וליקח נמי מן הקבוע, דמימר אמר מה לי האי מה לי האי דכולי עלמא לא בקיאי בדינא דקבוע.

עד כאן עסקנו בדני' הספק, ולמדנו שלמרות ככלדל של ספיקא דאורייתא לחומרא - און סומכים על חזקה ורובא דליתיה קמן לומר שאין כאן ספק בכלל, ובמקום שאין חזקה או רובא דליתיה קמן וקיים ספק אזלין בתר רובא - און פושטים את הספק ע"פ רובא דאיתיה קמן. אם אין רובא דליתיה קמן - וכן בספק פנע"ד במנ"ב של קבוצ (דפ"ע מקור איסור ברור) משנה"כ ד"ע כמחנה"ל על מחנה"ל - אז חזרנו לכדלל של ספיקא דאורייתא לחומרא. לפי רש"י ורשב"א פולטים לחומרא מן התורה, ולרמב"ם מדרבנן (חו"ל מספק כרת לפי רמב"ם שנהג, וחו"ל מציפה אצחחק איסורא לפי הפרי חד"ש).

בהרבה מקומות בש"ס מובא שדוקא הספק פשקול ד"ע דלחומרי, אב"ד, ספק ספיקא ד"ע לקולא. בהפדרותיפם של הספק ספיקות' למינפם אוד נצסוק בהרחבה, אב"ד מקודם נברר את מפותו של הפיתר בספק ספיקא.

באחרונים תולים את פיתרו של ספק ספיקא בגישות פראשונם בספיקא דאורייתא -

1' שו"ת פני יפושע סי' י"א, דקשיא ל'... רובא', ובש"ע... רמ"א'

לשיטת הרמב"ם שספיקא דאורייתא לקולא מה"ת ולחומרא מדרבנן. ספק ספיקא - שפוא ספק אם בכלל יש ספק - פ"ו ספק דרבנן וד"ע לקולא. ל"א כן בשיטת רש"י ורשב"א שספיקא דאורייתא לחומרא מה"ת, על הספק ספיקא פ"ה זריק לפיות אסור -

באחרונים הביאו את ל"ען פרשב"א בתשובה (את תוכן התשובה נראו לקמן) ופ"ען שר"ב לפרש ל"ען באמת ס"ס מותר -

2' שו"ת פרשב"א חלק א' סי' ת"א, דפ"א... כרוב'

באחרונים מבינים שפרשב"א ל"ען את הפיתר של ס"ס מד"ן רוב - שפרי רוב ז'דדים בס"ס פ"ם לקולא.

אוד סברא מ"ע"ן באחרונים שדוקא ספק פשקול נקרא ספק אב"ד ל"א ספק ספיקא!

אויך שיפ"ה ספק ספיקא ד"ע לפק"ל, וצ"ען ל"א פ"ד"רנ"ה נקרא ספק ספיקא! פ"ס"כ פראשון פוא ספק ספיקא בריבוי תצרות -

ל"ע"ל מ"ד"ען על תצרות יב"ש ב"ב"ש א"פ"ה שפ"איסור פוא דבר חשוב או משנה"ל אב"ד"ה זר"ה מדרבנן ל"א ב"ד, ול"ס ל"א ש"י"ק ל"סמוך ש"כ"א מפתצרות פוא מפרוב מפ"י שח"ל"ע נת"ע לתצרות ד"ן קבוצ ול"ס אסור את הפורש מן פ"תצרות לזרה א"א קבוצ. פ"ע"א ב"ב"ח"ם ד"נ"ה במקרה ואחד מפתצרות שוב נתצרב באחרים -

3' זבחים ד"ל ע"ד ע"א, ספק אב"ד כוכבים... לריבוא מותרין'

כ"ל שפ"רש מפתצרות פריפו ספק משנה"ל ע"ז, וא"ס נפל"ת לתצרות שני"ה פרי יש ל"ען ספק אם יש בכלל איסור בתצרות שני"ה ואפ"ל אם נ"מ"ר שיש ש"ס איסור צ"ע"ן כ"ל אחד מפתצרות שני"ה פוא ספק אם פוא ז"ה ש"נ"ב"ל - ופ"ו ספק ספיקא.

ל"כ"ל - מ"ל"ען פ"ע"א משנה"ל שפ"ו ש"ס על"ת תצרות -

4' תוס' ש"ס ד"ה פירש, משום דיש חילוק... מה"א אצ"ח דפרשת'

פתוס' סובר"ם שמשנת"ל בכל תצרות שני"ה פרי בוד"א פשת"ל בספק - ופרי דוקא פ"ס"ס מותר ול"א בספק, אב"ד בתצרות פש"ל"שית מותר ל"ו לפשת"ל בכ"ל.

5' ש"ס ב"א, תנאי פ"א... ומש"ל למקום אחר מותר'

פ"ע"א פ"ס"פ"ה ש"ס בדבר"ם חשובים ס"ס מותר (ות"ק חולק) וכו"ל במשנה"ל ע"ז, ול"ס כ"אן פ"כ"ר"ה פ"ע"א תצרות של"שית.

6' רמב"ם פרק ט"ז מאכלות אסורות פ"כ"ה'

ברמב"ם חולק על פתוס' וסובר שתצרות שני"ה איסור"ה ל"ע"א ודוקא פש"ל"שית מותרת - ופ"ס"ס"ב ל"כ"אורה פוא ש"פ"י רמב"ם פ"פיתר פוא ב"א"ל ול"א ספק ספיקא, וסובר רמב"ם שתצרות פראשונ"ה איסור"ה כוד"א, ובש"ל"שית שפ"א ספק ספיקא אמרו שב"ל"ה.

7' שו"ע י"ד סי' ק"י סע"ל ח', ורמ"א... את כולן, וביאור פ"ר"א א"א

פ"ש"ע פ"ת"ק ל"ען רמב"ם ש"י ע' תצרות ופ"ר"א אסור ל"כ"ל"ה את כ"ל תצרות פש"ל"שית וכו"ל תצרות פש"ל"ה לתוס'!

8 הרמב"ם פרק ז' עבודת כוכבים העלכף י', ספק עבודת כוכבים ... פרי אלו מותרים?
בעבודת זרה פתיר הרמב"ם את פתערובת פשני"ף כתוס' (וכאן ל"א פזכיר את פצנן של בי"א)

9 ע"ק סי' ק"י ס"ק נ"ב ... וכן נ"ע

פש"ק תיר"ף שעבודת זרה שאיננה בת אכילע פתירו חז"ל את פשני"ף בפנ"א אכל במאכלות אסורות
ל"א פתירוס חז"ל אלא בתערובת שלישית.

10 רדב"ז ע"ד דברי הרמב"ם פרק ט"ז מאכלות אסורות הע' י', פיעכך אס פראשון ... רבינ'

ש"א פרב"ז פ"א שבדברים חשובים לריכס שלע תערובות. אכל בדבר אינן חשוב של עבודת זרה
מותר כבר בתערובת פשני"ף.

1
דקשיא לי האי ס"ס היכי רמיזא באורייתא ואמאי לא דייק זהו הש"ס
כדדייק בפ"ק דחולין מנ"ל דאזלין בתר חזקה ודאזלין בתר רובא

ובשלמא לשיטת הרמב"ם ז"ל וסייתו דספק איסורא לחומרא
ליתא מדאורייתא היכא דלא אתחזק לא איסורא ולא היתירא אלא
דמדרבנן אמרינן דלחומרא וא"כ היכא דאיכא ס"ס ה"ל ספיקא דרבנן
אלא לשיטת רש"י והתו' והרשב"א ורוב המפרשים דפוסקי' דספיקא
דאורייתא לחומרא היינו מדין תורה דדר' קושיא לדוכתא מנ"ל להקל
בס"ס והיכא רמיזא

2
דהא ספק ספקא עדיין כרוב

אז כאן עסקנו בספק ספיקא דרך שתי תצורות (או שלש דפי הרב"מ בנגע למאכלות אסורות לפי פש"ק ובנגע לדברים חשובים לפי הרדב"ז). בסוגיא דפתח פתוח ראינו גם את הפעולות של ספק ספיקא של"א ע"י תצורות כדל - אלא שהאיסור לבצע תלוי בשני תנאים והם שר"י בספק (תחתיו ור"ן). הריש מסכת בי"ב מ"ג ס"ג של"ש של ספק ספיקא - ספק איסור של"א ע"י תצורות שנתעברו בהיתר -

בי"ב שנעדרה ב"י"ט אסורו בית ה"ט ונחלקו פאמוראים בריש מסכת בי"ב בסבת פאיסור - רב פ מפריש מדובר ב"י"ט שחל לפיות לאחר השבת ויזע שכל בי"ב שנעדרה פיוס נמרה אמתול - וא"כ בצרב שבת א"י"ן ד"א פיתו צומדת לאכילה וד"א פ"י"ה א"י"ה שם מאכל, ורבה סובר שכל דבר של"א פ"י"ה מוכן לאכילה (או לשימוש אחר) לפני שבת ו"י"ט ובא לאוכלו ב"י"ט פ"י"ה פשיטתו בו נקרא פכנפ - שכאילו אשפו למאכל, ולרבה י"ז"ר אכל בדרכי זה אסור מפ"ת. רב יוסף ור"י יחזק פירשו שמדובר בכל י"ט ובי"ב שנעדרה בו ביום פ"י"ט אכלה בצרת משקין שזבו מפירות בשבת ו"י"ט מפירות שנשרו מפאי"ן מאכלים אסורים ד"א מחספה ותל"ש.

1' בי"ב ד' ע"ב, מיתביה אחד בי"ב... אתאן לספק אריפא'

הפ"מ הפקש"פ דפי רב יוסף שהבי"ב אסורה מדרבנן למה גם ספק אסורה? ותירב"ה שפסק הפוסק האסור איננו ספק בי"ב שנעדרה ב"י"ט אלא בי"ב של ספק אריפא - שפ"י"ט ספיקא דאורייתא.

2' ע"ב, אי פכי אינא סיפא... אינא איכא למימר'

הפ"מ שוב הפקש"פ למה ספק אריפא איננו בי"ב? ותירב"ה שפ"י"ט דבר שבמנן.

פראשונים פקשו שבתצורות ספק אריפא למה אין הבי"ב מותרת מדין ספק ספיקא, שפ"י"ה הבי"ב א"י"ה איננו יותר מספק אריפא ונתעברו באחרות - וא"כ כל בי"ב פ"י"ט ספק ספק אריפא? ובשל"מ לשי"ת פראש"מ יש מקום לומר שכמו שפ"י"ה שלם תצורות לפת"ר דבר חשוב שפ"י"ט בר אכילה (לכ"ז) יכ"ט לפ"י"ט שכ"ן יח"ב פראש"מ שתי תצורות, אכל לשי"ת פתוס' ש"ס שתי תצורות נחשב לספק ספיקא - למה לא נתייר תצורות ספק איסור מדין ספק ספיקא?

בראשונים מ"ג שתי שיטות בענן -

3' תורת הבית דפרשב"א בית רביצי שער שני, ומיפו... כולן אסורות'

דפי פ"י"ט ספק אחד בג"ל וספק אחד בתצורות אין מ"ט אריפא לספק ספיקא.

ופנה פראש"מ פ"י"ט בדברי פ"י"ט שכל דין ספק ספיקא ד"א נאמר אלא בשתי תצורות בלבד אכל ל"א ש"י"ט ס"ס ב"י תצורות, ומי"ט אריפא של פ"י"ט מפתח פתוח -

4' ע"ב בתורת הבית, ולדידי קשיא ד'... דפקד'

מכח קושיתו א"פ פ"י"ט חולק פראש"מ א"י"ט ונתן פסבר משלו לז"ה שבי"ת ספק אריפא שנתעברו בש"ה פ"י"ט ד"א נחשב לספק ספיקא למרות שפתח פתוח פ"י"ט ספק ספיקא אסור -

5' ע"ב, ויש ד' לומר... פ"י"ט'

פראש"מ סובר שבי"ת ספק אריפא נאסרה מדין ספיקא דאורייתא א"י"ט לפני שנתעברו ושוב איננו נתייר ע"י תצורות, אכל פתח פתוח פ"י"ט ספק ספיקא מתחלתו, (ובספק ספיקא בתצורות - דבר חשוב שנתעבר פ"י"ט - פ"י"ט מדובר בדבר שנתבטל מפ"ת אלא שחז"ל החמירו של"א יתבטל מחמת חשיבותו - ובספק ספיקא פתייר).

6' ש"י"ט ו"י"ט ס"י ק"י סע"י ע' ורמ"א... ספק ספיקא ואסור' וש"ק ס"ק ס"ב

פ"י"ט פסק כ"ו פ"י"ט ורמ"א כרשב"א, ופ"י"ט מסתפק אם יש כאן מחלוקת בכלל - ויכול להיות ש"ס פ"י"ט א"י"ט פראש"מ מחמירים כ"ו ש"י"ט פ"י"ט פ"י"ט.

7' ש"י"ט סע"י ד' ורמ"א

לכאורה פ"י"ט ורמ"א כן הם לשי"ת פ"י"ט בסע"י ע' - כפי פ"י"ט פ"י"ט בדברי פ"י"ט ש"י"ט פ"י"ט פ"י"ט ורמ"א כרשב"א (ושל"א כ"ו פ"י"ט ש"י"ט ש"י"ט כ"ו פ"י"ט) - של"ט פ"י"ט פ"י"ט דבר האסור משום קבוצ איננו ספק בגופו אלא ספק ע"י תצורות ומי"ט א"י"ט ש"י"ט נתייר נקרא, ש"י"ט ספיקות בתצורות ומ"ט אריפא לספק ספיקא, אכל לפ"י"ט פ"י"ט אחר ש"י"ט פ"י"ט משום קבוצ ש"י"ט ד"א נתייר ע"י תצורות.

אל"א - של"ט פ"י"ט פ"י"ט (וכפ"י"ט פ"י"ט) באיסורי אכילה פ"י"ט ל"י"ט של"ט תצורות וראינו שפ"י"ט פ"י"ט כ"ו פ"י"ט - וא"כ גם בסע"י ע' וא"כ בסע"י ד' איך ש"י"ט לפ"י"ט את הפסק בתצורות אחת בלבד - ע"ב ב"י"ט פ"י"ט ובע"י פראש"מ אין כאן ספק ספיקא לפ"י"ט?

8' ע"ב ס"ק ס"א... ד"א אריפא תצורות, וס"ק כ"ע

פ"י"ט פ"י"ט של"ט פ"י"ט ד"א נאסר ע"י קבוצ פ"י"ט בתצורות אחת לפני שפ"י"ט פ"י"ט פ"י"ט.

³ ומיהו אמרו משמו של רבינו יצחק הזקן הידוע בעל התוספות ז"ל דלא אמרו ספק ספיקא להקל אלא בשתי ספיקות הבאות מכח שתי תערובות כגון זו שאמרנו שנפלה טבעת של ע"א לריבוא ומריבוא לריבוא דכל חדא וחדא שבתערובת שניה איכא תרי ספיקי דבכל חדא וחדא איכא למימר לא זו היא שנפלה כאן ואת"ל זו היא שנפלה כאן שמא לא זו היא שנפלה לריבוא ראשון אבל בעלמא שאינו בא מכח שני תערובות לא ועל כן הוא מפרש ברפ"ק דביצה כי מה שאמרו שם נתערבה באלף כולן אסורות אספיקה אסורה קאי כלומר שאפילו ספק נולדה ביי"ט ספק לא נולדה ביי"ט אם נתערבה באחרות כולן אסורות

⁴ ולדידי קשיא לי מדאמרינן ברפ"ק דכתובות האומר פתח פתוח מצאתי נאמן לאוסרה עליו מ"ט דשויה אנפשיה חתיכה דאיסורא ואקשינן אמאי ס"ס הוא ספק תחתיו זינתה ספק אין תחתיו זינתה ואת"ל תחתיו זינתה ספק באונס ספק ברצון ואוקימנא באשת כהן אבל באשת ישראל לא והתם אין הספק באות מכח התערובות ואפ"ה אתה דן אותן בספק ספיקא להקל

⁵ ויש לי לומר דהתם שאני שא"א לזו לבא לפניך אלא בשתי ספיקות ואי אתה יכול להחמיר עליה ולומר דהיאך נתיר וכבר אסרתה כמו שאתה אומר בספק נולדה ביו"ט שמיד עמדה עלינו באיסור ואחר כך נתערבה באחרות וניתוסף בתערובת ספק זה השני וכיוצא בזה במי שאסרנוה מחמת ספק טרפה ואח"כ נתערבה באחרות היאך נאמר שמא לא זו היא ואת"ל זו היא שמא לא טרפה היתה והלא כבר אסרתה משעת שנולד ספק טרפות והיאך נתיר מה שאסרנו מפני שנתערב באחרים ונאמר מה שאסרנו מותר היה

למדנו על שלשה מיני ספק ספיקא: ספק ספיקא ע"י תצורות - הסוגיא בזבחים, ספק א' בגוף וספק א' בתצורות - הסוגיא בבבלי, וספק ספיקא בגוף - פתח פתוח בכתובות. ראינו גם את ההפגרות של ספק ספיקא ע"י תצורות ואת המחלוקת בספק א' בגוף וספק א' בתצורות, אבל טרם ראינו את ההפגרות של ספק ספיקא בגוף.

ופנה, בסוגיא דביבא ראינו את שיטת הרשב"א (וכן פסק הרמ"א) שאין לפתור דבר שזכור מחמת ספיקא דאורייתא ע"י שנתערב אחר - שפסק כדאי ואינו מלכוד לספק ספיקא. לכאורה מסתבר שאחרי שפירשנו בספיקא דאורייתא גם אם נחלוקה ספק אחר לספק פראשן לא יצטרף לסי' ואפילו שלדא ע"י תצורות.

רמ"א י"ד סי' ק"י סעיף ט', אבל אם היו ב' ספיקות אם היה כאן... ואפו של איסור'

הרמ"א פסק שדוקא אם נודע שני הספיקות יחד אפשר לפתור מדין ס"ס אפילו אם הספק פראשן הוא איסור דאורייתא אבל אם נודע על ספק א' והוא מדאורייתא שוב אין לפתור כשנודע על אוד ספק. דומה לשני ספיקות שנודעו בבת אחת - פתח פתוח - עמ"ק. אשת איש שקבלה על ספק ספיקא - מתי זינתה ופאס היה באונס או ברצון, ולא נפסקה בהלכה לחומרא מחמת ספק איסור דאורייתא של סוגי' אלא מדין ספיקא.

ט"ז שם ס"ק י"ד... היתה חסירה'

הט"ז תמה שבס"ס שלדא ע"י תצורות אפילו אם לא נודע על הספק השני אך לאור זמן הרי נתברר שלדא היה כאן ספיקא דאורייתא בתחלה אלא ספק ספיקא. (ויש מקום לתרץ שרמ"א בא לאפוקי משני ספיקות שנזכרו ע"י ז'ירוף שני מקרים נפרדים - עמ"ק. אשת איש שקבלה על ספק כשר ספק פסול ואח"כ כתב לה על שני וגם בו היה איזה ספק - שאין לזרף שני הג'טין לספק ספיקא. - אלא שלשון, ונודעו ברמ"א משמע שהמאשים קרו בבת אחת אבל נודעו בזו אחר זו)

הש"ך בכללי ספק ספיקא שלו הביא אוד פירוש בגמ' לסי' בגוף -

ה"ך דיני ספק ספיקא אות י"ג... עכ"ל'

ספק ספיקא שאינו מתפרק - דייקן שאם מתחילים מספק מסויים אז יש ספק ספיקא. אבל אם מתחילים מהספק השני אז כבר אין מקום להסתפק בראשון - אין זה ספק ספיקא. למשל - סכין שנמצא פאס אחרי שחיצה, יש להסתפק אם נפאס בז'טם המפרקת אחרי ששחט את פסימנים או שנפאס בסימנים, ואפילו אם נפאס בסימנים שחט רובם שפשוט את רוב פסימנים כבר פו'ט'א את פהמה מתורת נבדלה - אלא שאם נתחיל את השאלה מפסימנים - שחט במיעוט בתרא ואת"ל במיעוט קמ"ל... כבר אין מקום לומר שחט במפרקת נפאס - וממילא אין כאן ספק ספיקא.

אלא - שהכלל הזה מופרך מכמה מקומות בראשונים, כולל ספק ספיקא בהלכות תולעים שראינו - שפר"ן פירוש פירות וירקות שנתבטלו מדי' לבידוק מתולעים (כל שלדא פוחזקו בתולעים) מעט ס"ס - שחט לא היו שם תולעים ואת"ל שפיו שם תולעים שחט נתרסקו וי'ט'א מכלל בר"ה ונתבטלו - ושם הרי אם נתחיל משחט נתרסקו כבר לא שייך לומר את"ל לא נתרסקו שחט לא היו שם תולעים?

ה"ך שם אות ט"ו, וכו"ל כתב נמי הרשב"א בתשובה... אי"ל דפכו'

הש"ך תירץ שאם הסברא ענתת לפתחיה באחד משני הספיקות נקרא ספק ספיקא אפילו אם אינו מתפרק.

אוד דיעם בגמ' דכל סוגי ספק ספיקא מלין בראשונים ובשו"ע ורמ"א כאן -

ראינו בסוגיא דביבא את המחלוקת בשיטת ב"ה שביבא שנלדפה בוי"ט איסורה - שדבר איסורה שום דין פכנה וט"ר יוסף ורב יצחק אסרו את הביבא בכלל איסור משקין שזבו או פירות פנשרים, והקשה פ"א מברייתא שאסרה על את הספק לפי רב יוסף ורב יצחק שפ"א גזרה דרבנן, ותירץ שחזרו בספק טרפה, ושוב הקשו מברייתא שאסרה את הביבא שפ"א ספק על ע"י תצורות -

ביבא דף ט' ע"ב, אי הכי אימא סיפא... אפילו באולף לא בידי'

פ"א הקשה - בשלמא אם היינו לומדים שפסק הוא אם הוא בכלל גזרת פירות פנשרים או לא - הרי דבר יש לו מתירין ודא בגמ', אבל אם הוא ספק טרפה למה אינה בטלה? (ותירץ שהוא דבר שבמנין)

ופנה, לגבי ספק טרפה הקשו בראשונים למה אין לפתור מעט ספק ספיקא, ותירץ ר"י משום ספק אחד בגוף וספק אחד בתצורות, והרשב"א תירץ מפני שספק טרפה נאסר משום ספיקא דאורייתא ושוב אינו נותר ע"י תצורות - ופסק בשו"ע כר"י ורמ"א כרשב"א.

יש להקשות - בשלמא לפי הר"י (ובשו"ע) שאין כאן ס"ס משום ספק א' בגוף וספק א' בתצורות, גם לפי פ"א של פ"א שפ"א ספק פירות פנשרים אין כאן ז'ירוף לסי' ס. אבל לפי הרשב"א שאסור משום ספיקא דאורייתא - הרי ספק פירות פנשרים הוא ספיקא דרבנן וזה שלדא פותר היה משום דבר יש לו מתירין - ולמה לא פותר ע"י תצורות משום ספק ספיקא?

מרדכי סוף פרק שלשי עבודה זרה סי' תתנ"א, ורבינו שמחה הקשה... אפילו ס"ס'

המרדכי תירץ שבדבר יש לו מתירין גם הספק ספיקא איסור. ויזכר שלפי הר"י אין לנו שום מקור לחידוש זה וגם דבר יש לו מתירין פותר ע"י ס"ס. אבל לפי הרשב"א דבר יש לו מתירין לא פותר בס"ס.

רמ"א שם סעיף ח', יש אומרים דדבר יש לו מתירין...'

הרמ"א לשיטתו פתח דבר יש לו מתירין

ה"ך שם ס"ק נ"ז... דגם דשי"מ מותר'

המחבר לשיטתו מקדם בס"ס בדשי"מ, ולפי הש"ך המחבר שהקדם בסעיף ז' בס"ס ע"י תצורות דבר יש לו מתירין אם נאבד אחד מהם הוא ע"כ לשיטתו שאם אין פס"ס מותר כ"ש שאין תולין - וממילא יחזיר הרמ"א.

ואי-כ- למדנו את דיני החזקות והריאותות למיניהם, את כדלי רובא דאיתיה ודליתיה קמן ופלכות קבוע דאורייתא ודרבנא, וגם למדנו את גרי הסוסי בשנים של ספק ספיקא. מה שעדיין אנו בירור פוא איך דיין בש"ש רוב וחזקה פאנלדיס זב לזו ופואס מקיליס בספק ספיקא אפילו במקום חזקה או רוב דל"ז רובחארא-

1' קידושין דל' פ' ע"א, דתמן תינק... עדיף

בסוגיא דרוב למדנו שרבי נאיר חייש למיאוסא וסובר שאפילו במקום רוב אם יש אפשרות לבדוק חייבים לבדוק מדאורייתא שאין פירוב כודאי, וחכמים סוברים שפירוב כודאי ומדרבנן בעלמא חייבים לבדוק כשפאיוס מילוי. כאן בתניק שמחזיק בידו חתיכה מציסה, ספורג - ואי"כ בודאי נגע בה - ורוב תינקות משחקים באשפה ופס ספיקא, סובר רבי נאיר שאפשר לזרף את הפאיוס שפס ספורגים לחזקה אפרי של הפאיוס ולכן הפאיוס ספורג, אבל החכמים סוברים שפירוב כודאי ואין הפאיוס נחשב כדלי אורחיס כאן שפאיוס ספיקא.

2' תוס' חולין דל' י"א ע"ב ד"ה ע"ב דרבי נאיר... למיאוסא

משמעות פגמ' בחולין פיא שאין פלכפ כר"מ - ואי"כ קי"ד רובא וחזקה רובא עדיף.

ופנה, פגמ' דא פביאפ שום מקור דא לדברי ר"מ ודא לדברי פחכמים - משמעות שפחחוקת פיא בסברא. אל זב פקישו פתוס' בחולין - אחרי שפגמ' פוכיחה דאזלעין בתר חזקה מנאעיס למח שוב חפשו מקור דלז דאזלעין בתר רובא - פרי דפי פחכמים (וכן קי"ד) רובא וחזקה רובא עדיף ואי"כ יש ללמוד דאזלעין בתר רובא מסברא - קי"ד מחזקה -

3' תוס' חולין דל' י"א ע"ב ד"ה ע"ב דרבי נאיר... רובא עדיף, ולמאני דמפרש רבינו חיים...

שיטת רבינו חיים שאין לרוב עדיפות אל חזקה מסברא - שבלי מקור מנא ען שפאיוס כמאן דליתיה דמא - ודא שפגמ' רלית לפוכיח דאזלעין בתר רובא דליתיה קמן מפרג אדומה שגפרת שלמה ואין אפשרות לבדוק אחר שחיסה ובכל זאת אנו סומכים אל זב שרוב בפחות אינן אריפות - ורבינו חיים למד שאף דפי פחכמים הפשע בפרה פיא משום רוב - ואצ"פ משמתישם באפרה כדי לטפר את מ' שפוא בחזקה - אינן - פרי שרובא וחזקה רובא עדיף.

פרי ביארנו שפירוב עדיף מחזקה. דלבי ספק ספיקא דן בזב פרגמ"א בתשובה -

4' שו"ת פרגמ"א חלק א' סי' ת"א, ו... או דל' א', ותדע דק אזו... בדאחחזק איסורא

שיטת פרגמ"א שפס"ס פוא כרוב - ואולי עדיף מרוב - שפרי במס' כתובות סובר רבי יפושע ששזו חז"ל מצלה בוחסין שלמא לטמוך אל רוב אחד בלבד כדי לפכשיך את הפסק וזריק, תרי רובי, ובכל זאת מודה שפס"ס ספיקא כשר - ואי"כ כמו שרובא וחזקה רובא עדיף כמו כן פס"ס ספיקא מותר אל כנגד חזקה.

5' רמ"א סי' ק"י סוף סעיף ט', ואפילו פיה לו חזקה... ספק ספיקא

פרמ"א פסק כמ"ש ברגמ"א - עדיף שגבר גבו מחיים יש חשש שפאזים פשבור חדר לתוך פריאפ ואז פאזי חרפה, וזו דא ידוע אם נגבר מחיים או דאחר שחיסה יש לנן ס"ס - ספק מחיים ספק דאחר מיתה. ואת"ל דאחר מיתה שפא דא חדר לתוך פריאפ - מתירים את פאזי כנגד חזקה איסור של.

ופנה, פרגמ"א שם פקשה אל דברי עזינו מפסוסיא בחולין שראינו דעיל בענן חזקה שפבל בה ריאותא - שפחחוקת פביאפ בסכין אחרי שחיסה סובר רב פונא שכל מה שפחט בו איסור - ואצ"פ שכתבו שם פתוס' יש שם ספיקות פרה - משום שפפמה בחזקה איסור אומדת - פרי שפס"ס במקום חזקה איסור דינן דפחמיר -

6' פ"ג ברגמ"א, ואם תשיבני... עולות

פפורש בלמ' פיס שחט פרה בפרה סובר רב פונא שאפילו פראשונה איסור ואצ"פ יש למור שפאילו אם נפגם בצור בפמה לפני פשחיסה יתכן שזב קרה באחת פבהמות פאחרונת - ובכל זאת איסור רב פונא. (דעיל ראינו שלפי פש"ק אין זב ס"ס מפני שאינו יכול לפתפפק)

ופנה, בלשון פרגמ"א כאן חסר סיום פקושיא ושום תירוץ או דחיייה אינן מופיע -

7' דיני ס"ס דפשי"ק אות כ"ז... עכ"ל, אות כ"ט... עולות אות ד'

פש"ק אצן שאין לטמוך אל תשובת פרגמ"א מפני פשיבוש בנסח, ופוא עזינו פסק פס"ס פס"ס ספיקא פוא בנאז לחזקה מנא כאן ס"ס במצשה פשחיסה ופבהמה בחזקה איננה זבוחה - אזלעין לחומרא, אבל כשפס"ס פוא בענן שנה מצה של חזקה כאן ס"ס של פרמ"א בריפות כאשר יש דעדי חזקה אינן זבוח - אזלעין לקולא.

8' פרי חדש כדלי ספק ספיקא אות מ"ב

פפר"ח פוסק כרגמ"א שפס"ס לקולא כנגד חזקה בכל ענן.

9' ש"ק שם אות כ"ח... דשרי, ט"ז סוס"ק ט"ו, פאולת... ונקופ"כ שם... כ"ח

שיטת פש"ק שאפילו פס"ס שפוא מתנגד לחזקה מנא מותר אם יש שם אזו ספק, ואילו פש"ז מחמיר אפילו בשלש ספיקות כנגד חזקה.

ואי"כ - דפי פש"ז כל שפס"ס סותר לחזקה אזלעין לחומרא אפילו אם יש שם שלש ספיקות ויותר, דפי פש"ק כשפס"ס פוא בנאז לחזקה מנא אזלעין לחומרא אבל בשלשה ספיקות אזלעין לקולא, ודפי פפר"ח אל ב"ס שפוא מנגד לחזקה עולה אזלעין לקולא.

⁴ ותדע לך עוד דהא ספק ספקא עדיין כרוב ואפשר דאלים התרו יותר מרוב דהא רבי יהושע לגבי יוחסין פסיל בחד רובא ומכשר ספק ספקא וכיון שכן כי היכי דאזלינן בתר רובא להתיר בכל איסורין שבתורה ואפילו בדאיתחזק איסור כגון חתיכת איסור שנתערב בשתים של התר הוא הדין בתרי ספיקי דשריא ואפי' בדאיתחז' איסורא.

---

⁶ ואל תשיבני מדרב הונא דאמר בפרק קמא דחולין בדק סכין ושחט בה ונמצאת פגומה הרי זו אסורה דאימר בעור נפגמה ואמרינן התם דעובדא הוה דשחט תריסר חיותא ונמצא סכין פגומה ואתא קמיה דרב יוסף ואסר ושיילין התם כמאן אילימא כרב הונא ואפילו בקמייתא. ומינה שמעינן דאע"ג דבקמייתא איכא ספק ספקא ספק בדקמייתא ספק בבתרייתא ואם תמצא לומר בקמייתא כרב הונא משום דאזיל לטעמיה דאמר בהמה בחייה באיסור עומדת עד שיודע לך ודאי שנשחטה ואפילו שבר בה עצמות.

חובן נאול'ו שכד מה שלמדנו בנגע לחזקה, רוב, וספק ספיקא שייך למצב של ספק בלבד - דא יעלה על פדחת שיבא מותר לעצמים אינם ולאכול מכל הבא ליד אפילו אם רוב המאכלים באיר פס כשרים, בכד זאת מנינו בראשונים מחלוקת אד כמה חייבים לעבדים ולברר את המציאות במצב של ספק ספיקא-

1' רא"ש עבודה זרה פרק שני סי' ע"ב... דהפסח דקפידא'

בראשונים מדייקים מהא' בכמה מקומות שמאכל כשר שנתבשל בכלי של אינו יהודי מותר ואין חוששים שמה בכלי פי"ה בן יונו נמאככות אסורות ואסור את המאכל מפני שסתם כלים אינם בני יונו. ומסביר הרא"ש שאין פשוט שאנו סומכים על זה שמסתמא לא בישל בכלי פיוס - שזה סותר למציאות, אלא שיש כאן ספק ספיקא - שמה אין בכלי פי"ה, ואפילו אם הוא פי"ה יכול להיות ששתמש בו בדבר שפוא נתן סעס לפעם במאכל הכשר שנתבשל בו אח"כ. ומסקנת הרא"ש היא שאיפה שיש ספק ספיקא לא פטרונו חז"ל לברר פי"ה קפידא אם קבל המאכל סעס איסור.

פרי שלפי הרא"ש במקום ספק ספיקא אין חיוב להפריח את מצוה כדי לברר את המציאות.

2' חידושי הרשב"א דף נ"ג ע"ב, ומהא' יש לומר... נתן'

הרשב"א אצן שיש חיוב בדיוק עם במקום ספק ספיקא. (הרשב"א מדבר על הבדיקה לענין אריפות של דבר שלם של שוורים שנמצא ביניהם אריף - ופי' אריף לא פחותה ממציאות קפידא!)

הפרק אלו אריפות מפורש עם נשבר עצם בכף של אף הפול' כשר, אבל אם נשכח עצם בכף הפול' מפי"ה יש חשש שק"מ הפעם חזר לריאה ופטרף את הפול' וממילא חייבים לעבוק את הריאה - והפול' לפי הרמ"א שלם לסמוך על הבדיקה וכתב ע"ז הרשב"א בתשובה - במה דברים אמורים שאם נשבר עצם בכף כשר כשהשבר הוא חלק, אבל אם נשבר הפעם באופן שבוטל ממנו עוקף ארפה. הרמ"א בסי' נ"ג מחמיר עם אם נשבר בכף שבר חלק - כד שפוא סמוך לפול'.

3' ש"ע י"ד סי' נ"ג סעיף ד' וש"ך ס"ק י"ב... פשוט'

אם נשבר עצם בכף באופן שיש לחשוש לחיירה בריאה - דהיינו שבר עם עוקף, אצ"פ שלם ידוע אם נשבר קודם שחטף בכד זאת ארפה אם אין הריאה בפניו כדי שנבדוק אותה.

4' הרמ"א פס, וט"ז ס"ק ח'... אפואי ס"ס, וש"ך ס"ק י"ב, ומהא' שר... דמכשיר'

הרמ"א הביא דעה שהתירה מעט ספק ספיקא - שמא נשבר אחר שחטף, ואפילו אם נשבר אחר שחטף שמה לא נקב את הריאה, אבל לא ר"ל לסמוך על זה בנשכח הפול' (כשהריאה בפניו) שפוא איסור מדינא דמורא אלא בנשבר שבר חלק שפוא חומרא בעלמא - שפרי אין הפסד ספיקא ס"ס אמור, שפספס אם יש נקב בריאה כשהריאה נמצאת בפניו אלא שאלו לא בקיאים בבדיקה לא נקרא ספק אלא, חוסר בקיאות'.

ופנה, לפי מה שראינו ברא"ש שבמקום ס"ס אפילו כשיש אפשרות לברר את המציאות לא פטרונו חז"ל לעבוק - כד שכן שאין לפסוק את הפסד ספיקא מחמת חוסר בקיאות! ומעט שלם ר"ל הרמ"א לסמוך על שיטת הרא"ש ומה דרשב"א איפה שפאיסור פוא מציקר פדין. אבל הרמ"א בהלכות ספק ספיקא כתוב אחרת -

5' הרמ"א סי' ק"י סוף סעיף ט', ואפילו פיה לו חזקת איסור... אין לחוש'

כאן פסק הרמ"א כרא"ש שא"ל לעבוק אפילו אם הריאה בפניו ואפילו בנשכח שפוא מציקר פדין!

6' ט"ז סי' נ"ג ס"ק ח', ובסימן ק"ל... ולאוסור, וש"ך ס"ק ט"ו, מ"מ פשוט... פב"ח'

ציקר פדין פוא כמו הרא"ש שבמקום ס"ס אי"ל לברר את המציאות, אבל הרמ"א מחמיר לברר את המציאות - ואם חסר לו את הבקיאות לברר אנו אוסורים - חו"ל מאיסור שפוא משום חומרא בעלמא (כאן בנשבר שבר חלק) או במקום הפסד מרובה ואפילו פאיסור פוא איסור אמור.

7' שו"ת נודע ביהודה מפורא קנא יו"ד סי' נ"ט, דעד כאן לא קאמר... אי"ל בדיוק כע"ל'

לפי פניו"ב עם לפי הרשב"א אי"ל לברר את המציאות אלא אם שייך לברר אד פסול - זאת אמרת שלם ישאר ספק בכדל, אבל במקום ספק ספיקא אם אפשר לברר ספק אחד בלבד לכ"ז לא פטרונו חז"ל לעבוק.

פתוס' כתובות קובצים של כל אפשרות פתירה מוצרפת לספק ספיקא-

8 תוס' כתובות ט' ע"א ד"פ ואי בעית אינא... חז' פוא'

למרות שבמציאות פיתוי ואונס פן שתי אפשריות נפרדות. אבל סבת פפיתר לבצל בשתי אפשריות פיא אותו ש אונס.

9 כעדי ס"ס דפש"ק אות י"א וי"ב

פש"ק חידש שפילו אום פמתיר פוא מאותו שם אבל אום ז' אחז מתיר מה שז' פאחר לוא פתיר נקרא ס"ס וזכן פס"ס בסתם כלים של פרא"ש נקרא ס"ס למרות שפפיתר בשני פזדים פוא נל"פ.

לסיום פלכות ספק ספיקא חשוב לראות את דברי פש"ק בסוף פצנן-

10 כעדי דיני ספק ספיקא בק"ר דפש"ק אות ל"ו

אין לנ לחדש ספק ספיקא אין לו תקדים בפוסקים.

2 ושמה יש לומר דלא שרי' ספק ספקא אלא היכא
דלא אפשר לעמוד על בוריו של דבר אם הוא אסור אם לאו אבל
במקום שאפשר לעמוד על בוריו של דבר בודקין וכן הדין נותן

7 דעד כאן לא קאמר הרשב"א דהיכא דאפשר לזכר לא סמכין אס"ס אלא היכא
שיתצטר האיסור צבירור כמו צסרכא תלויה שאפשר לזדוק הריאה ואם תצנצן
הרי היא נקובה צודאי אזל היכא שיתצטר ספק אחד ועדיין נשאר הספק השני אף
שמשום ספק אחד אין להתיר מ"מ עתה שהוא ס"ס א"ל צדיקה כלל

אזו דלכב בענן פספן מנין גמ' בכתובות ופראשנים מביאים אותו דלכב-

1 כתובות ע"ב המשנה, על נחת שאין בה מומין... שלא בכתובה, וע"פ ע"א, ר"י בה'...

במנא מוס בעזרה ארוסה על פאב דלביא ראי"ה שנלד פמוס אחרי פאירוסין, ואילו נמנא אחרי נישואין על פבצל דלביא ראי"ה שר"י על מומין עלנן פאירוסין.

2 גמ' ע"פ ע"ב, אע"פ... דאמר נאונת, ורש"י

הגמ' מנא פה סתירה שבמנא ועזרה ארוסה פולכין אחרי חזקת ממון ופבצל פאר מלשלם כתובה, ובמנא פמוס אחרי פנישואין פולכין אחרי חזקת פאלו שנלדה עלא מומין-

3 ע"פ, רבא אר רישא... נמי כאן נמנא וכאן ר"י, ורש"י

רבא ארן שבזרה ארוסה ופיא בבית אביה אומרים כאן נמנא וכאן ר"י - ואין עלן לסמוך על חזקת פאלו שלא ר"י על מומין שר"י נמנא מוס בעזרה בבית אביה ושנא כבר ר"י ע"פ קודם אירוסין, אבל בשמנא פמוס כשפיתה כבר ברשות בעלה - אחרי נישואין - סומכין על חזקת פאלו שלא שנלדו קודם לכן.

ופנה, בנלע לסו"א בכתובות ר"י ע"פ גמ' מהלכין אחרים דתרי"ג את פמשנה, אבל את ר"י סד כאן נמנא כאן ר"י מנין פראשנים ע"פ דלכב-

4 מרדכי פסחים פרק כל שעה ס' תקנ"ו... נאעשה כדבריו

אם נמנא חסה במנה - ר"י לא נחנה וקשנתערה ע"פ פמים נעשית חמ"ה - ונחלקו בעלי פמוס, אם ארן אומרים ש"י פליש מתפשה ע"פ פחמ"ה בכל פאיסה ואוסרים את כל פמנות שבאו מאותה איסה או עלא נאסר אלא מקום נאעשה-

5 ע"פ ס' תקס"א... דלכב ר"י

חסה שמנא את ר"י תרנלע ויש לחשוש שבא פמתרנלע - פמתרנלע מותרת מס"ס - שנע בכלע לל פיתה בתרנלע ואפילו אם פיתה בה שנע נתעכלע ואין עליה ע"פ חמ"ה

6 רבינו ירוחם תולדות אדם וחווה נתיב פחמישי חלק חמישי, ועזר כתב (פרש"א)... נאעשה

פרש"א פתיר במנא בכ"י שפדחו בו את פמתרנלע ארן אומרים כאן נמנא כאן ר"י ומאעלם לל פיתה פחסה בתרנלע.

7 אר או"ח ס' תס"ז (ג"ס), נאעשה שנלע... מן פמים

בשמנא חסה במים שנלע בהם את פמתרנלע אסר ראב"ן את פמתרנלע - שיטת פראב"ן פיא שאין פאיכיל מבטל ע"פ חמ"ה פחסה (ורק כפרות אומרים שעיכיל מבטל את ע"פ פאוכל) וממילא אין כאן ספק ספיקא.

8 ג"ח ע"פ ד"ה ואין דפקשות... חז ספיקא

רב"ח פקשה למה לא פתיר ראב"ן מדין כאן נמנא כאן ר"י כ"ו שפתיר פרשב"א במנא בקצרה ר"י פמתרנלע - ר"י רב"ח שפראב"ן חולק על פרשב"א וסובר שפיות וחסיים מלויים בתרנלע אין לומר כאן נמנא כאן ר"י ולל פיתה פחסה בתוך פמתרנלע כלע (וע"פ שאין כאן חזקת ממון).

9 ש"ע או"ח ס' תס"ז ס"א ורמ"א

ל"פ פרא"א פמנה פוא ללסור את כל פמנה (אם קרה בתוך פמוס) משה שמחת פלישה נתנה פחסה ע"פ בכ"ל, אבל אין לחשוש שנא פיתה פחסה בתוך פאיסה קודם שחתכו אותה למנות ונאסור את כל פמנות שאפו מציסה זו - מפני שארן אומרים כאן נמנא כאן ר"י - ולכאורה כאן לכ"ע פלכב כן דוקא בתרנלע שפחסיים מלויים בהן פחמיר פראב"ן.

10 גמ' ע"פ ע"ב, ומור"ם דובלין... על מחזקינן איסורא

אם נמנא חסה בעיטה אחרי שחתכו ממנה כמה מלות כולן איסורות - דוקא ממקום למקום לא מחזקינן איסור אבל מלמן לממן באותו מקום כן מחזקינן - וחוששים שנא פיתה פחסה בעיטה קודם שחתכו ממנה את פמנות.

11 ש"ע ע"פ ע"ב... פמתרנלע, ומנא ס"ק י"ח... דלכב חזקה

כאן במנא בתוך פמים לא נקרא ממקום למקום אלל מלמן לממן שר"י אר"י את פמים על פמתרנלע - ועלל כ"ו קושיית רב"ח על פראב"ן שראינן.

12 ע"פ במנא, אך מ"ש פרה"י... על חשבי' לס"ס

בנלע לחסה שמנא את ר"י פמתרנלע פסביר פש"כ כ"ו רב"ח שפמרדכי סובר שפיות וחסיים מלויים בתרנלע אין אומרים כאן נמנא כאן ר"י - אבל פקשה שאפשות נדירה לא נקראת אפילו ספק כ"י ל"רפה לספק ספיקא - וא"כ איך פתיר פמרדכי מנעם ס"ס - ותיר"ל שבנלע לכאן נמנא כאן ר"י פיות וחסיים שכיחות בתרנלע אין אומרים כאן נמנא כאן ר"י - אבל פאפשות שלל פיתה פחסה בתרנלע איננה כ"כ נדירה ע"פ לומר שאין זה אפילו ספק. (למסקנא פירש פמנא את שיטת פמרדכי באופן אחר אבל לא דחה את פכ"ל שיקבצ כאן.)

6 ועוד כתב שאם נמצאת בכלי שהדיחיה אמרינן
כאן נמצאת כאן היתה כמו צמומין ולא אמרינן
שבאת מן התרנגולת וכן הורה הלכה למעשה

7 יב מעשה שמלגו תרנגול במים חמין ומצאו
אחר כך במים גרעין של חיטה ואסר ראב"ן (ח):
סי' ט) התרנגול דשמה היתה החיטה במים קודם
רתיחה והחמיצה (יא) [ד] ובלע התרנגול מן המים.

8 ואין להקשות אפילו ליכא אלא חד ספק צמעשה דראב"ן נחיר ונימא דכאן נמצאה כאן היתה כמו צמומין
(כטו"ס עה.) ויש לומר דצמומין ודאי כיון שנולדו זה מומין איכא למימר העמד הגוף על חזקתו שלא היו צו מומין וכאן נמצאו וכאן היו
ועוד דהוי ליה כמו המוציא מחצירו עליו הראיה (ב"ק לה.) שהוא צא להוציאה צלא כתובה ולומר שמקחו מקח טעות לפיכך צריך להביא ראיה
שהמומין נולדו זה כבר צבית אביה אבל כאן לענין איסור לא שייך המוציא מחצירו עליו הראיה והדבר עומד בספק ועוד דליכא למימר
כאן העמד התרנגולת על חזקתה שלא היה גרגיר דאדרבה דרך התרנגולים להמלא גם גרגרים צופק הלכך אינו יולא מידי ספק איסור
ולכך פסק ראב"ן להחמיר וללא כמ"ש רבינו ירוחם בחלק ה' (נ"ה מו.) בשם הרשב"א דאם נמצא גרגיר בכלי שהדיחיה אמרינן כאן
נמצא כאן היה כמו צמומין ולא אמרינן שבאת מן התרנגולת וכן הורה הלכה למעשה (עי' שו"ת ח"א סי' קעו) ע"כ דלא קיי"ל
להסיר משום דכאן נמצא כאן היה וכו' היכא דליכא אלא חד ספיקא.

ספק איסור

חזקה

ככל נשאר בחזקת שלטא נשתנה עד שיתברר שחל בו שינוי

חזקת האשף: המחזיקים לא פשתנתה או פשתנתה בזמן הכי נאחר האפשרי
חזקת הפלג: במקום שאין חזקת האשף הפלג נשארת כמות שפיתה עד שת
תרחי' עריותא: המחזיקי' פנכחי' מנעד לחזקת האשף בלירוף לחזקת הפלג מאש' אחר זבורים עד חזקת האשף
תירוף' או בתוס' חולין: דוקא ב:חסר ואתא' - רישותא פבאופ במשק פנחן
תירוף' ב: אפי' בריעותא פבאופ כאחת כל שאינונע באש' אחר ויש' גם תל' יד איות
תירוף' ג: אפי' בריעותא פבאופ כאחת ופוא באש' אחר כל שאין פרב' לדדן לפקד
אין מחזקינ' איסור ממקום אלמא אם פמקום פשנ' שיכי בו איסור, מחזקינ' מנחן לנחן

רובא דעיתיה קנן

סומכיס שכל דבר הוא כמו שרז'ע לפיות עד שיתברר שפוא שונה

מיצט שאינונ' מלוי: רבי מאיר - חייבים לדדוק מה'ת במקום שאפשר, חכמים (תוס') - אי'ט' לדדוק
מיצט פמלוי: רבי מאיר כנ"ל, חכמים - חייבים לדדוק מדרבנ' במקום שאפשר
כשפרוב מנעד לחזקה: ר"מ - סמוק מיצטא לחזקה, חכמים (תוס') - מיצטא כמאן דעיתיה ורובא אדף'

רובא דאיתיה קנן

כל דפריש מרובא פריש אם פירש ממי'עא (ע"ז נכרי, קנן, חז"א - ע"ז מ' שאינונ' נאמן)

כל קבוצ' כמחל'ע אד מחל'ע דמי' - כשי' מקור ברור של איסור
כשלטא ננדע אד פאיסור עד שפירש: ר"ן - אצל'ע בתר רובא, ראי'פ - כמחל'ע אד מחל'ע דמי'
קבוצ' דרבנ': איסור שאינונ' מתבט' מדרבנ' שנתערב דין כל פתערובת כמחל'ע אד מחל'ע
נאבד' או' בדברים חשובים: פותרו פשאר שנס' שנס' (רמ"א) - אב'ל' לא כולם בבת אחת)
בדבר שי' לו מתירין: ר"י (שו"ע) - מותר, רשב"א (רמ"א) - איסור
פירשו מקלתן או כולן ממי'עא: ר"ת - אצל'ע בתר רובא, תוס' - איסור גזר' אסא קבוצ'
(ובאשט' צ' גם חתיכות שאינונ' ראויות לפתכבד אסורות)
לא ננדע אד פאיסור עד שפירשו: אצל'ע בתר רובא

ספק ספיקא

ספק אם יש בכלל ספק רמב"ם - ספיקא דרבנ' רשב"א - רוב ז' דדדן לפקד' או שאינונ' בכלל ספק

ספק ספיקא בתערובת: ע"ז שנתערב ברוב פיתר ונפל' או פתערובת לרוב פיתר: מותר (תוס' - בזכ"ז)
איסור שפוא דבר חשוב שנתערב ברוב פיתר ונפל' או לרוב פיתר: תוס' - מותר בזכ"ז,
רמב"ם (שו"ע) אסור (ש"ק - בדבר נאכ'ל' רדב"ז - בכל דבר חשוב)
כנ"ל ונפל' או פתערובת פשני'ע לרוב פיתר: מותר (רמ"א - בזכ"ז)
קבוצ' דאורייתא שנתערב ברוב פיתר: ר"י (שו"ע) - מותר, רשב"א (רמ"א) - איסור
דבר שי' לו מתירין שנתערב ונפל' לרוב פיתר: ר"י (שו"ע) - מותר, רשב"א (רמ"א) - איסור

ספק אחד באש' וספק אי' בתערובת: בספיקא דאורייתא איסור לכ"ע

בספק פמותר מה'ת ואיסור מדרבנ': ר"י (שו"ע) אסור, רשב"א (רמ"א) מותר

ספק ספיקא באש': כשאינונ' מתפפק: ש"ק - איסור אכ"כ יש סבה לפתח'ח מל'ד אחד

כשפספק פראשון נאסר מה'ת מספק קודם שנתפואו פספק פשני': ר"י - מותר,
רשב"א (רמ"א) - איסור
ס"ס במקום חזקת איסור: רשב"א (רמ"א) מותר, ש"ק וט"ז - אם אינונ' סותר לחזקה
של ספיקות כנעד חזקת איסור: ש"ק - מותר, ט"ז - איסור
ס"ס כשאפשר לברר: ראי'ש (רמ"א בפס"מ או באיסור שפוא משום חומרא) - אי'ט' לברר,
רשב"א (שו"ע) רמ"א באיסורים שפס' מציקר פדדן ואינונ' פפסד מרוב'ע)
נ"ב: אם אי' לברר את שני פספיקות אי'ט' לברר אחד
ס"ס באיסור שי' לו מתירין ר"י (שו"ע) - מותר, רשב"א (רמ"א) - איסור
ס"ס כש'ד אחד נגיר: דינ' כספק אחד